

bb.74. a belföldi hírek jegyzéke 18.00 órától zárásig

ok hgy

1973. március 19.

72. ndk - küldöttség

73. időjárás

74. hírojegyzék

/mt1/

...-

főszerkesztő: burján sándor

ügyeletes szerkesztő: koncz antal

szerkesztő: halasi györgy

- v é g e -

20.30/ok

NA 21⁰⁰

- 48 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fő utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1973. március 20.

kk 1. kerületi népfrent-bizottságok a főváros centenáriumaért

i tf/tm-ju hi -cz

1973. március 20.

néhány kiragadott példából összeállított „mozaik-kép”, is érzékeltetheti, milyen sokrétű programmal emlékeznek meg budapesten a hazafias népfrent kerületi bizottságai a főváros centenáriumáról.

az v. kerületben az „ismerd meg budapestet... mozgalom” keretében január óta vetített képes előadásokat rendeznek. a fiatalokat májusban belvárosi sétára invitálják, a kulturális emlékekben gazdag kerület nevezetességeinek alaposabb megismerésére. a kerületi általános és középiskolások, valamint a vállalati kiszervezetek tagsága részére rejtvény-versenyt hirdetnek. a találós kérdések „főszereplői”, a kerület száz év alatt nevezetessé vált objektumai, emlékművei, jeles szülöttei.

a viii. kerület népfrent bizottsága a többi között helytörténeti és fotokiállításal, emlékezik meg a jubileumról. „írók, költők a józsefvárosban”, címmel dokumentációs kiállítást rendeznek. a kerület lapjában, a „józsefvárosban”, felelevenítik a 100 éve történt fontosabb eseményeket. pályázatot is hirdetnek „ismerd-e a józsefvárost?”, címmel. a kerületi iskolákban mindenütt megemlékeznek a centenáriumról. a diákok munkáiból és kerületi gyűjtésből kiállítást rendeznek. a fiatalság 50.000 óra társadalmi munkát vállalt a szűkebb lakóhelyi környezet megszüpítésére. a testvérmegye, bács-kiskun kiemelkedő személyiségeinek a kerepesi temetőben levő sírját ugyancsak önkéntes munkával gondozzák.

/ folyt. köv./

NA

- 1 -

zuglóban - egyebek között - a kerületi üzemek fiataljai körében szavalóversenyt hirdettek, ,, költők budapestről,, címmel. nem mindennapi vetélkedő lesz június 30-án: ,, a száz éves budapest - gyermekszemmel,, versenyre nevezhetnek be az apróságok, akik tehetséget éreznek magukban - az aszfalt-rajzolásához. egy szeptemberi kiállításon az üzemek és intézmények, valamint szolnok megye helytörténeti kiadványait, műveit tárják az érdeklődők előtt. vajon ki-ki ismeri-e kerületét? - erre várnak választ azon a szellemi vetélkedőn, amelyet a zuglói szocialista brigádok tagjai körében hirdetnek meg; időpontja : november 30.

több új óvodát és a Lőcsei utca szakosított körzeti rendelő-intézetet is avatnak a centenáriumi évben. a nyáron a tábornok utcában átadják öregek napközi otthonát. az újvidék teret szolnok megyével - zugló testvérmegyéjével - közösen parkosítják, a rákospatak partján pedig társadalmi összefogással erdősávot ültetnek. érdemes megemlíteni a kerület kisz-szervezőiteinek értékes felajánlását. felkeresnek egy-egy zuglói kommunistát, aki 1918-1930. között lépett a párt soraiba. életéről, munkásságáról kérdezve - érdeklődve bizonyára sok fontos, azóta feledésbe ment epizódot eleveníthetnek fel zugló múltjára vonatkozóan, amit majd közös kiállításon mutatnak be.

a xviii. kerület programjában ugyancsak sok értékes terv található. az igényeknek megfelelően itt is több száz hellyel gyarapodnak az óvodák. a népfront és a tanács közösen kiállítást rendez a kerület leendő központja kialakításának elképzeléséről, s a terveket különböző fórumokon megvitatják a lakossággal. a szocialista brigádok elkötelezték magukat, hogy társadalmi munkában korszerűsítik az iskolák és óvodák világítását, sporttelepeket és pormentes udvarokat alakítanak ki a gyerekeknek. tavasszal befejezik az uttörőtábor 3 holdas területének fásítását, és szép parkot létesítenek.

említésre méltó végül, hogy a hazafias népfront budapesti bizottságának ,, száz év - száz fénykép,, pályázatára rendkívül gazdag anyag gyűlt össze. a legjellemzőbb száz képet ezekben a hetekben-hónapokban kiállításokon mutatják be a kerületekben.
/mti/

..

- 2 -

bb 2. megemlékezések a tanácsköztársaság évfordulójáról a fővárosban

i -don/tm-ju hi -cz

1973. március 20.

a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 54. évfordulójáról az idén is megemlékeznek a fővárosban. március 21-én délután 10 órakor koszorúzási ünnepség lesz a felvonulás terein, a tanácsköztársasági emlékműnél. itt az mszmp központi bizottsága és a budapesti pártbizottság, a kormány, a szot, a kisz központi bizottsága és a fővárosi tanács képviselői koszorúznak. az évforduló alkalmából az 1919-es veteránok bajtársai találkozókat tartanak a bm központi klubjában.

az évforduló előestéjén a budapesti általános iskolákban ünnepi uttörő csapat- és rajgyűléseken idézik fel a tanácsköztársaság dicsőséges napjainak legjelentősebb eseményeit. sok helyen különböző vetélkedőket, versenyeket is rendeznek.

változatos programmal készül a történelmi évfordulóra az ifjúsági mozgalom. a kisz-szervezetekben a megemlékezést egybekapcsolják a kommunista ifjúsági szövetség 16 évvel ezelőtti zászlóbontásának megünneplésével. a kettős évforduló jegyében a budapesti közlekedési vállalatnál március 20-án, délután ünnepi gyűlést rendeznek. a bkv kisz-bizottságának itt adják át a kisz központi bizottság vörös vándorzászlaját.

néphadseregünk különböző alakulatainál ugyancsak megemlékeznek a tanácsköztársaság és a kisz évfordulójáról.

a magyar tanácsköztársaság évfordulóját ünnepi műsorok köszöntik a rádióban és a televízióban. a tv március 20-án este sugározza gergely sándor: vitézek és hősök című drámájának tv-változatát. március 21-én ,, óda a naphoz,, címmel a tanácsköztársaságot köszöntő esztendői ünnepségsorozatról láthatunk közvetítést. a rádióban március 20-án este tavaszi krónika címmel a kossuth adón sugároznak irodalmi emlékműsort.
/mti/

..

bb 3. pénzbüntetés, kártérítés, vagyonekobjás

i tf/gk-ju hi -cz

1973. március 20.

büntetőügyek kapcsán a vagyoni jellegű joghátrányok megfelelő alkalmazásához a törvényes lehetőségek - a jogpolitikai igényekhez képest - korlátozottak. a pénzbüntetés legmagasabb összegét ugyanis a törvény 50 000 forintban határozza meg, egyes esetekben ez a törvényi maximum - alacsony; és nem mindig teszi lehetővé, hogy a kiszabott pénzbüntetés az okozott kárral vagy egyéb érdeksérelemmel arányban álljon.
/ folyt. köv./

- 3 -

bb 3. / pénzbüntetés, kártérítés ... 1. folyt./-ju

a jelentős vagyoni hátrányt eredményező vagyonekhozás szélesebb körű alkalmazását kedvezőtlenül befolyásolja az a törvényi rendelkezés, amely szerint e melékbüntetést - amely egyébként nem „ mellékes, „ büntetés - csak a törvényben meghatározott büntettek elkövetőivel szemben lehet alkalmazni. alkalmazásának további előfeltétele a minimálisan 3 évet, illetve a tiltott határátlépés, embercsempészség, a hazatérés megtagadása és külföldre szökés büntetést elkövetőkkel szemben az 1 évet meghaladó szabadságvesztés-büntetés kiszabása.

azoknak a bűncselekményeknek egy része, amelyek elkövetőivel szemben a vagyonekhozás alkalmazható, igen kis számú esetben fordul elő: ilyenek: az állam, a béke és az emberiség elleni büntettek. a disszidensek vagyontárgyaikat a legtöbb esetben a számukra megfelelő időben, szinte feltűnés nélkül értékesítik, így a büntetőeljárás megindításának időpontján már nincs föllelhető vagyonuk. a velük szemben kimondott vagyonekhozás csupán ítélezéspolitikai jelentőségű marad.

a viszonylag nagyobb számban előforduló spekulációs büntettek elkövetőivel szemben a vagyonekhozás kimondását jelenleg a büntetés nagyságára vonatkozó törvényi rendelkezés korlátozza. ezeknek a bűncselekményeknek a súlya ugyanis a 3 évet meghaladó szabadságvesztés kiszabását sokszor nem indokolja. a megfelelő vagyoni hátrányt eredményező büntetés kiszabását kedvezőtlenül befolyásoló körülményekkel kapcsolatban a jogalkalmazó jogászok véleménye szerint szükség van olyan törvényi módosításra, amely lehetővé teszi a vagyoni jellegű joghátrányoknak az eddiginél szélesebb körben való alkalmazását.

a bűncselekményekkel okozott vagyoni érdeksérelmet a büntetőeljárás keretében gyakran akkor sem orvosolják, ha ennek a lehetősége megteremthető lenne. a legfőbb ügyészség tapasztalatai szerint a bíróság által jogerősen megítélt polgári jogi igény tényeleseleg megtérülése sok esetben azért marad el, mert annak behajtása megfelelő fedezet hiánya miatt egészében vagy részben meghusul. a bűncselekményekkel okozott kár megtérítésének például 1972-ben a társadalmi tulajdon esetében csak 24.4 százaléka, a személyek javainál 26.3 százaléka volt a nyomozás során biztosítva. a legfőbb ügyész ezért felhívta az ügyészek figyelmét arra, hogy a bűncselekménnyel okozott kár megtérítésének biztosítása érdekében - a törvényes előfeltételek megléte esetén - fokozottabban ellenőrizték azt, hogy megtörtént-e a lefoglalás, illetve a zár alá vétel. /mt1/

--

- 4 -

bb 4. a főváros járványügyi helyzete 1972-ben

1 vt/pá-ju hi -cz

1973. március 20.

a fővárosi köjál-nál most készült el budapest 1972-es járványügyi mérlege. a múlt esztendőben összesen 9318 fertőző megbetegedést jelentettek. ez, bár 838-cal több, mint az 1971-ben volt. az öt évvel ezelőttinek még a felét sem éri el. akkor a fertőző betegségek száma a 20 ezret is meghaladta. amint a köjál járványügyi osztályán rámutattak: az eredmény elsősorban a következetesen elvégzett kötelező védőoltásoknak köszönhető. hasonlóképpen az is, hogy egyes fertőző megbetegedések - például a diftéria, a gyermekbénulás - gyakorlatilag megszűntnek tekinthetők, számárkohögés pedig szintén nem vagy csak egészen minimális arányban tapasztalható. a tavaly előfordult fertőző betegségek 1971-esnél nagyobb száma a szalmonella fertőzés, a dizentéria, valamint a vörheny megbetegedések emelkedéséből adódik.

heveny fertőző betegségben a múlt évben 75-en haltak meg budapesten. a halálesetek többségét - 69-et / ez 92 százalék-nak felel meg / - a hepatitis okozta. az adatok tehát azt bizonyítják, hogy a fertőző májgyulladás változatlanul a legveszélyesebb és a legnagyobb járványügyi problémát jelentő fertőző betegség.

a bejelentési kötelezettség alá tartozókon kívül egyéb fertőző megbetegedések is vannak, amelyek elég nagyarányban jelentkeznek. ilyen a fertőzésből eredő gyomor-bélhurut, a rubeola, a bányahimlő és a mumsz. az utóbbiak főként gyermekközösségekben lépnek fel. a múlt esztendő nyarán csaknem 50 ezer fertőző gyomor-bélhurutot jelentettek. ez arra figyelmeztet, hogy a közegészségügyi-járványügyi előírások megtartását illetően - különösen nyáron - még sok a tennivaló. a fertőző megbetegedések számának csökkentésében, illetve a megelőzésben sokat segíthet a lakosság, ha pontosan eleget tesz az általános és személyi higiénés szabályoknak, a járványügyi intézkedéseknek. /oltások, kötelező szűrővizsgálatok, stb/

a járványok, a fertőző betegségek megelőzése érdekében az is igen fontos, hogy a külföldre utazó állampolgárok eleget tegyenek a nemzetközileg előírt védőoltási kötelezettségnek. célszerű, hogy jóval az utazás előtt érdeklődjenek a szükséges tennivalókról és a kapott tájékoztatásnak megfelelően járjanak el. /mt1/

--

NA-

- 5 -

bb.5. javulnak a dohánytermesztés szakmai feltételei

1 jf/gk/sb/ok hgy

1973. március 20.

a dohányfelvásárlási árak rendezése növelte a termelők anyagi érdekeltségét és miután a gépesítésnél is további lehetőségek vannak a gazdaságoknak, főlegülöben van a hazai dohánytermesztés. idén 124 millió forint értékű gépet vásárolhatnak a termelők, ebből az állami támogatás 75 millió forint. a nagyteljesítményű berendezésekkel főleglegessé tehetik a fizikai munkát. egyebek között 50 kombájt, 58 dohányfüző- és varrógépet hoz forgalomba a kereskedelem. az üzemek munkájának korszerűsítéséhez hozzájárul a dohányipari vállalatok trösztje is, 1973-ban 22 millió forintot irányoztak elő a termelők megsegítésére.

miután egyre inkább gondot okoz a gazdaságokban a munkaerőhiánya, új szakma van kialakulóban: a dohánytermesztő-gépész. a baktalórántházi mezőgazdasági szakmunkásképző intézetben a dohánytermesztőknek továbbképző tanfolyamot szerveztek, s ezen az idén százan vettek részt. a termelőszövetkezeti technikusoknak a korszerű gépek alkalmazásáról tartottak előadásokat. az iskolában februárban megkezdődött a betanított szakmunkások oktatása, s ehhez öt további vidéki oktatási intézmény csatlakozott./mti/

bb.6. műanyaghabban a tv - 110 ezer köbméter hungarocelt gyártanak

1 bé/pá/sb/ok hgy

1973. március 20.

ebben az évben már 110 ezer köbméter polistírol habot gyárt a hungaria műanyagfeldolgozó vállalat. a rendkívül könnyű s jó szigetelő anyag a könnyűszerkezetes építkezések elengedhetetlen kelléke, ugyanakkor a csomagolóipar is korszerűsíthető segítségével. a vállalat eddig csak az építkezésekhez szükséges tömböket gyártotta, most azonban megkezdtek a különböző gépek, berendezések, csomagolásához alkalmas idomok előállítását is. megállapodás kötöttek a videotonnal. ezek szerint az idén már 150 ezer televízió készülék csomagolásához készítenek hungarocelből védőburkolatot, amely óvja szállítás közben az ütődéstől, sérüléstől./mti/

- 6 -

bb.7. a rövidfilm-studiók életéből

1 ro/tr/h1/ok -cz

1973. március 20.

a népszerű-tudományos stúdióban készít filmet bodrossy félix és g-tóth jános a perui lótenyésztésről, amely peru egyik idegenforgalmi látványosságát és fontos bevételi forrását jelenti. homoki nagy istván folytatja a „pluto és puck”, című gyermeknek szóló állatmese-filmjét. kornis gábor most készíti elő az emberi test vázáról, a csontrendszeréről szóló alkotását. kis józsef és munkatársai rövidesen egyiptomba utaznak, ahol a május 1. ruhagyár mintájára és segítségével textilgyár épül, erről az együttműködésről forgatnak filmet. rák józsef a szilárdságról szóló érdekes oktatófilmjének befejezése után hozzá kezd a statika története című népszerű tudományos film előkészítéséhez. elkészült viszont hárs mihály rendezésében a kémiai sorozat első tagja. robbanások címmel. a katonai stúdióban takács gábor a legkisebb katonai közösség kialakításáról készíti új filmjét, a rajparancsnok címmel./mti/

bb.8. nyílik a gyulaji erdő virágritkasága

vid/ká/ok -cz

1973. március 20.

gyulajon a dámszarvasok erdejében, a szeszélyes és hideg időjárás miatt kissé késve, megkezdődött a védett csapody-sáfrány /latin nevén: crocus heuffelianus v. csapodyae/ virágzása. a vadsáfrányoknak ez a világos lila színű fajtája egyedül a gyulaji vaderezevátum tölgy- és gyertyán erdőiben díszlik tömegesen, s nyílása megelőzi az ibolyáét. nyílik a kökörtcsin sárga virága is./mti/

bb.9. külföldi turisták helyfoglalásai a balatonnál

vid/ká/ok -cz

1973. március 20.

idegenforgalmi szerveink még csak ezekben a napokban kötik a megállapodásokat a különféle utazási irodákkal, de a balaton partján máris többszáz külföldi turista gondoskodott nyaralóhelyéről. több kempingben állandó táborrészt tartanak fenn a csehszlovák nagyüzemek, bányák szervezett üdültetésben résztvevő csoportjainak. a legnagyobb keletjük a kemping-faházaknak van. a fa- és műanyag-házakban rendelkezésre álló több mint ezer férőhelyet már csaknem az egész idényre kibérelték a külföldiek. megállapodást kötöttek egy osztrák szakszervezeti csoporttal, amely a fizetővendéglátó szolgálat magánnyaralói iránt érdeklődik. a balatongyöröki villákba kéthetes váltással, turnusokban érkeznek majd az osztrák turisták. az ndk-beli üzemek dolgozói is nagy számban igényelnek magánházaknál szállást./mti/

- 7 -

bb. .10. több parádi gyógy víz

vid/ká/ok -cz

1973. március 20.

a népszerű parádi vizet, a gyomor- és légutak bántalmainak természetes gyógyszerét, gyakran hiába keresik a boltokban. ennek oka jórészt az, hogy a forrás vízhozama az évek óta csapadékszegény időjárás következtében erősen megcsappant.

a parádi víz fogyasztói számára öröndetes hír, hogy márciusban kedvezőbben alakult a vízellátás, több víz tör fel a parádi forrásokból. a környékbeli tapasztalatból mondják, hogy ilyenkor tavasszal, rügyfakadáskor a „legerősebb”, a parádi víz és a forrás hozama is rendszerint bővebb. a forráskezelők, kihasználva a kedvező alkalmat, naponba több mint kétszer palackot töltenek meg az üdítő és gyógyító itallal./mt1/

- 8 -

bb 11. kedvezményes üdülés az idén 80.000 fiatalnak

1 kg/tr/ny sb hgy

1973. március 20.

nyolcvanezer fiatal üdüléséhez - a tavalyinál 30.000-vel többnek - nyújt külfönféle kedvezményeket idén az országos ifjúságpolitikai és oktatási tanács. a mezőgazdaságban dolgozó ifjak és lányok első csoportjai már kihasználták az egyhetes kedvezményes pihenést, amely a budapesti hotel ifjúságban személyenként mindössze 150 forintba került. az idén háromezer mezőgazdasági fiatal üdülhet kedvezményesen.

az ifjúsági turizmus fellendítését szorgalmazó és a kormány által is támogatott program szerint az oiot az idén jelentősen bővítik a fiataloknak nyújtott kedvezményeket. a tavaly már megkezdett ifjúsági kemping-akciót az idén tovább fejlesztik. 25.000 csekkfüzetet osztanak szét hamarosan, főként az ifjúsági klubok segítségével. a füzet az 50 százalékos utazási kedvezményen kívül arra jogosít, hogy tulajdonosa hat éjszakára kapjon szállást az ország bármelyik kempingtáborában, vagy express üdülőjésben. a füzet tartozéka hat ebédjegy is, darabonként 7.50 forintos értékben, amelyet az önkiszolgáló éttermek vagy a vendéglők beszámítanak az árba. a füzet célja: az országjáró, hazánk tájait megismerni akaró fiatalok „vándorolhassanak”, a tavaly kiosztott hasonló füzetek ugyanis csak egy meghatározott helyre voltak érvényesek.

állami támogatással 2.100 ifjúnokás töltheti szabadságát a szot üdülőiben, s idén első alkalommal nyári egyetemi táborokat nyitnak az express már meglévő táborokban verőcén, balatonföldváron vagy kilántelepen. olcsón táborozhatnak a középiskolások is. a velencei tónál üdülőközpont épül, 16 hektárnyi területen. a két év múlva birtokba vehető táborban egyszerre ötezer fiatal táborozhat majd, illetve lakhat faházikókban.

az oiot anyagilag járul hozzá ahhoz, hogy minél több fiatal jusson el a baráti szocialista országokba. a megyei tanácsok és a kisz-szervezetek közvetítésével az idén az ifjúsági klubok 3100 tagjának juttatnak 300,500, vagy 600 forintos utalványt. többek között a bulgáriai kamcsia sátoztáborban 1.400 magyar diák költségeihez járulnak hozzá 500-500 forinttal./mt1/

7.55/ny

-9-

101000

bb 12. selejt munkáért nem jár fizetés - újrendszerű minősítés a fejér megyei állami építőipari vállalatnál

vid/ká/ny -cz

1973. március 20.

selejt munkáért nem jár fizetés április 1-étől a fejér megyei állami építőipari vállalatnál, ahol követésre méltó rendszert, a minőség javítását célzó intézkedéseket vezetnek be a jövő hónaptól kezdve. az új rendelkezések szerint - amelyeket már rögzít a módosított kollektív szerződés - minden elvégzett munkát minősítenek, első, második, illetve harmadik osztályba sorolnak. a második és harmadik osztályu munka - ha a hiba a dolgozót terheli - nem számít teljes értékűnek, ezért a bérből növekvő nagyságrendű levonást alkalmaznak. a selejtért pedig nem jár fizetés. az új minősítési rendszer sikeres megvalósításában nagy felelősség hárul a művezetőkre, akik a feladat elvégzése után rögtön minősítik a munkát. döntésükért anyagilag is felelősek. a művezetőkre hárul a már elkészült épületek minősítésének a feladata is.

adódhatnak persze olyan hibák is, amelyekért nem a dolgozó, hanem a rossz minőségű anyag a „felelős”, ezért a vállalatnál január 1-étől megszigorították az anyagok átvételét: minőség-ellenőrző csoportot állítottak munkába./mti/

--

bb 13. szabadságvesztés halálos gázolásért

vid/ká/ny -cz

1973. március 20.

a miskolci 3.számú volán vállalatnál dolgozott mint gépkocsivezető vajda ferenc, tokaji lakos, aki múlt év decemberében tarcalról a 37-es út kereszteződése felé haladva, elgázolta a vele azonos irányban kerékpárral haladó prankó józsefet. prankó ittasan vezette kerékpárját.

a gázolás következtében prankó józsef olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba szállítás után meghalt.

a miskolci járásbíróság halálos közúti baleset gondatlan okozásában mondogta ki bűnösnek vajda ferencet, ezért egy évi és két hónapi szabadságvesztésre ítélte, a gépjárművezetéstől pedig öt évre eltiltotta.

a vádlott enyhítésért fellebbezett./mti/

--

8.00/ny

-10-

10/1000

bb.15. új fagyűrű, jól termő borszőlő hibridek kecskeméten

vid/ká/a/-cz

1973. március 20.

befejeződött az újonnan nemesített homoki szőlőfajtákból készült borok bírálata a kecskeméti szőlészeti kutatóállomás miklós telepén. a bizottság magasra értékelte az 1972-es évjáratu, nemesített szőlők boraikat. a kísérleti termesztésben lévő - 70 fehér és vörös bort adó fajtajelölt többségben alkalmas a köztermesztésre. elszaporításukkal biztonságosabbá válhat az alföldi szőlőtermesztés. a hibridek ugyanis fagyűrűek, megfelelnek a gépesítés követelményeinek, rezisztensek. a borok kitűnőek, új íz, szín és illat anyagokat tartalmaznak. a vörös bort adó hibridek közös tulajdonsága a jó festő képesség: a héjban és a husban egyaránt bőséges vörös színanyag halmozódik fel. az új borszőlő fajtajelöltek - amelyeket több ezer kereszteződésből szelektáltak a kutatók - az idén tizennegyedszer fordulnak termőre. ennyi idő elegendő a bizonyításra. az új fajták iránt élénk az érdeklődés - a kertészeti gazdaságok nagymennyiségű zöld oltást kérnek az intézettől, amit az értékelenebb szőlőfajták átoltására használnak fel a tavaszszal./mti/

--

bb.14. tizenegy ezer négyzetméteres park nyíregyháza központjában

vid/ká/a/-cz

1973. március 20.

nyíregyházán a városközpontban megkezdték a 11 ezer négyzetméternyi terület parkosítását. ezekben a hetekben mintegy 2 000 köbméter termőföldet szállítanak a térre, majd 8 000 négyzetméter területet fűmaggal vetnek be, 318 négyzetméterre évelő növényeket, 307 négyzetméterre rózsafákat ültetnek. a fiatal cserjék, örökzöld facsemeték mellett néhány korosabb, 8-10 éves hárs, juhar és egyéb díszfát is elültetnek. ezeket debrecenből szállítják majd nyíregyházára, földlabdával együtt./mti/

--

7.50/a

- 11 -

10/1000

bb.16. növényvédelmi kutató-tanácsadó bázis épül a mecsekalján

vid/ká/a/-cz

1973. március 20.

a mecsekalján alakítják ki az ország egyik legkorszerűbb növényvédelmi kutató-tanácsadó bázisát. baranya új központi növényvédő laboratóriuma tizenhétmillió forintba kerül és - előre láthatóan - 1974 első felében kezd meg a működését. a jelenleg szederkényben lévő növényvédő állomás elavult, korszerűtlen és földrajzi elhelyezkedése is kedvezőtlen. a pécs közelében épülő bázis közvetlenül a 6-os főközlekedési út mentén épül, tehát könnyen és gyorsan elérhető. az új növényvédő állomás funkciója alapvetően más lesz, mint a régié. előtérbe kerül a kutatás, a növényi kártevők előrejelzése és az ellenük való védekezés módszerének kidolgozása. ennek megfelelően a dolgozók zöme agrár- és vegyészmérnök, illetve szaktechnikus lesz. a laboratórium munkatársai ezen túlmenően szaktanácsadást nyújtanak a mezőgazdasági üzemek számára és gondoskodnak a növényvédő szakemberek rendszeres továbbképzéséről. /mti/

--

bb.17. társadalmi összefogás fejér megyében az óvodai helyek bővítésére

vid/ká/a/-cz

1973. március 20.

az elmúlt három évben fejér megyében - a nőpolitikai intézkedések szellemében - társadalmi ügy lett az óvodai helyek bővítése. a vállalatok, gyárak, intézmények nemcsak azzal segítik a szülőket, hogy bővítik saját óvodáikat, de azzal is, hogy jelentős összegeket fizetnek be a helyi tanácsok fejlesztési alapjába erre a célra. az eredmény: az óvodáskorú gyermekek 52 százalékát helyezhették el a megye gyermekintézményeiben.

székesfehérvárott, ahol a legnyomasztóbbak voltak az óvodagondok, szinte minden vállalat, üzem, intézmény tett valamit a probléma megoldásáért.

/folyt.köv./

8.00/a

10/000

- 12 -

bb.17. / társadalmi.... folyt./-a

a videoton gyár négy millió forintot fizetett be a tanács óvoda fejlesztési alapjába. az ikarus gyár vállalta, hogy a tervidőszak alatt két millió forintot fizet be erre a célra. emellett saját üzemi óvodáját is bővítette. a könnyűfémű üzemi óvodájában 150 gyermek talált második otthonra. hamarosan újabb hetven apróság elhelyezését oldják meg.

dunaujvárosban a papírgyár évente félmillió forintot fordít az óvodai, és félmillió forintot a bölcsődei helyek növelésére. a betonelemgyár 125 000 forintot áldoz évente erre a célra, az óragyár pedig évi 180 000 forintot fizet be a tanács kasszájába,.

a nem maradnak ki az akcióból a mezőgazdasági üzemek sem. az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek a helyi óvodák fenntartásához, fejlesztéséhez járulnak hozzá, ezenkívül különböző kedvezményekkel igyekeznek segíteni a szülőket, főként a dolgozó anyákon. a móri, a bodakajtori és a csákvári állami gazdaság majorjaiból naponta külön autóbusz szállítja a kicsinyeket az óvodába és haza. /mti/

--

bb.18. moszkvába utazott a magyar utazási irodák küldöttsége

1/kg/tr/a/sb/hgy

1973. március 20.

tausz jánosnak, az Ibusz vezérigazgatójának vezetésével a magyar utazási irodák képviselőinek küldöttsége kedden moszkvába utazott a szocialista országok utazási irodái tanácskozó testületének XII. ülésére. a magyar delegációban részt vesznek a Budapest Tourist, a Balatontourist - Nord, a Cooptourist, az Express, az Ibusz, a Malév Air Tourist, a Slótour és a Volán Tourist vezetői, illetve képviselői. az egyhetes ülésen értékelik a múlt évi eredményeket és tapasztalatokat, meghatározzák az idei feladatokat és egyeztetik együttműködési lehetőségeket. /mti/

--

9.35/a

10/000

- 13 -

bb 19. új típusú autórádió sorozatgyártása székesfehérvárott

vid/ká/ny hgy

1973. március 20.

„sztráda”, néven új típusú autórádió sorozatgyártását kezdték meg kedden székesfehérvárott, a finommechanikai vállalatnál. a nyomtatott áramkörös, három hullámsávú készülék kis mérete és másfél kilós súlya folytán a kisautók rádiója lesz. a „sztráda”, autórádióból 4000-et készít az idén a székesfehérvári gyár./mti/

--

bb 20. komplex vízgazdálkodási tanulmányterv zala megye számára

vid/ká/ny hgy

1973. március 20.

Zala megye vízgazdálkodási feladatainak megoldásában jelentős szerepet töltenek be a társadalmi alapokon szervezett vízrendezési és vízműtársulatok - jelentették be a zala megyei tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén. a vízrendezési társulatok feladata a mezőgazdasági termelés biztonságának fokozása, a vízműtársulatoké pedig a falusi lakosság ellátása egészséges vezetékkel vízzel.

zala megyében négy vízrendezési társulat működik, amelyek felölelik a megye egész területét. a társulatok a mezőgazdasági üzemek, termelőszövetkezetek és állami gazdaságok területén kiépítik a csatorna-rendszereket is. a megyében mintegy 65.000 hold völgyfenéki gyepterületen, s a közvetlenül kapcsolódó mintegy 54.000 hold szántóterületen kell a következő években a vízgazdálkodást szabályozó 5.400 kilométer hosszúságú árokrendszert kialakítani. a korszerű vízgazdálkodás érdekében a nyugat-dunántúli vízügyi igazgatóság szakmai irányításával elkészítik zala megye komplex vízgazdálkodásának tanulmánytervét./mti/

--

bb 21. dr. Lénárt Lajos

tr/ny hgy

1973. március 20.

mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes vezetésével kedden küldöttség utazott moszkvába a kgst élelmiszeripari állandó bizottságának 19. ülésére./mti/

11.40/ny

-14-

ü

Tokus

bb 22. cipőbörze szombathelyen - bemutatták az őszi-téli kollekciót

vid/kz/ny hgy

1973. március 20.

az utóbbi évek legrangosabb cipőbörzéjét rendezte meg kedden a savaria cipőgyár szombathelyen, az isis szálló különtermében. a börzén az ország cipőnagykereskedelmi vállalatait képviselő szakemberek az őszi és téli szánt kollekciót - mintegy 180 modellt - mutattak be. a gyár korszerűsége és elfogadható árakra törekedve különösen sok puhafogású, tetszetős, hasított-és műbőr cipőt kínált a kereskedelemnek. a téli tervezett cipők talpa vastagított, az őszi - főleg a fiuknak - puha velur felsőbőrű- és vastag poró-talpu cipőt ajánlottak. az idősebb korosztályú nők részére zárt, kecses, kényelmes, kosztűmhöz, kabáthoz egyaránt alkalmas cipőket terveztek. újdonság a férfi fűzős, lábszárközépig érő csizma, továbbá a gyermek szieszta cipő. az utóbbi egészségügyi betéttel készül.

a szombathelyi cipőgyár ebben az évben a tervek szerint 5.5 millió pár cipőt gyárt hazai és külföldi megrendelésre./mti/

bb.23. rangsorolta a beruházásokat a debreceni városi tanács

vid/kz/mné/a/-cz

1973. március 20.

a debreceni városi tanács kedden megtartott ülésén a takarékosági és a hatékonysági szempontok messzemenő figyelembevételével rangsorolta az 1973. évi beruházásokat. a vállalatok vonatkozásában a terület állást foglalt amellett, hogy a fejlesztési alapjukat elsősorban a termelékenység és a hatékonyságot javító, műszaki beruházásokra költse. a kiemelt feladatok közé sorolták a célcsoportos beruházásból tervezett 1483 lakás felépítését. a szakemberek feladatul kapták: készítsenek több tervváltozatot, keressenek olcsóbb, de a célnak megfelelő kivitelezési módokat, küszöböljék ki a drágább anyagok alkalmazását, s általában törekedjenek a költségek csökkentésére. a kommunális ellátás fejlesztésének nem szabad elmaradnia a lakásépítéstől. ezért került - 15 millió forintos költségelőirányzattal - a legfontosabb feladatok közé a micsurin-böszörményi uti főgyűjtőcsatorna építése. egyre égetőbb gondot jelent a városban a vízhiány is. a végrehajtó bizottság éppen ezért kiemelten szerepelteti a tervben a keleti főcsatorna vízének debrecenbe vezetését. a vízkiviteli mű és a tisztító állomás átépítésére 33.6 millió forintot szavazott meg. ugyancsak a rangsor elején kapott helyet a hid utcai orvosi rendelő megépítése, a 250 személyes csecsemőotthon átadása, a 200 személyes középiskolai diákotthon, továbbá a társadalmi összefogással készülő négy óvoda építésének az előkészítése. /mti/

--

12.30/a

101330

- 15 -

bb.24. váci mihály nevét viselő könyvesbolt nyílt csepelen

t/ro/tr/a/-cz

1973. március 20.

váci mihály nevét viselő könyv, zenemű, s hanglezembolt nyílt kedden csepelen a kossuth lajos utcában, az üzletet nyugodtan lehetne nevezni a könyv palotájának is, hiszen tizszer nagyobb, mint az állami könyvterjesztő vállalat korábbi csepeli üzlete. a könyvesbolthoz óriási raktár is kapcsolódik, nyitáskor mintegy ötvenezer kötet várja a vásárlókat. a könyv iránt érdeklődő olvasók minden területről találhatóak itt műveket, s külön érdekesség, hogy a hanglezemeket meg is lehet hallgatni.

a könyvesboltot drucker tiber, a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülésének főtitkára adta át. beszédében kifejezte azt a meggyőződését, hogy az állami könyvterjesztő vállalat az 500 éves magyar könyv születése ünneplésének legszebb legértelmesebb módját választotta, amikor megkülönböztetett figyelemmel fordult a munkás-lakta peremkerületek felé, az itt lévő boltokat szépíti, alakítja át és e szellemben hoz létre új boltokat a kerületi tanács támogatásával.

a kerület nevében böröcz istvánné dr. a tanács elnökhelyettese vette át a modern üzletet.

a megnyitó alkalmából megtekintette a boltot gáspár sándor, a politikai bizottság tagja, a szot főtitkára kerületi párt-és tanácsai vezetők társaságában. jelen volt az ünnepélyes megnyitón váci mihály özvegye, csató lászló, a csepel művek vezérigazgatója, sarlós lászló, a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülésének elnöke,

lukács sándor, a vígszínház művésze, váci mihály -, ez, itt most,, - című versét tolmácsolta. /mt1/

--

12.35/a

Tó13²⁰

- 16 -

bb 25. időjárásjelentés

ny -cz

1973. március 20.

a meteorológiai intézet jelenti március 20-án, kedden 12 órakor:

hideg éjszaka

a skandináv-félszigeten, a szovjetunió európai területén és a balkán-félszigeten folytatódik a hideg, erősen felhős, többfelé csapadékos időjárás. európa nyugati és középső részei felett magasnyomású légköri képződmény épült fel, ezért ezeken a területeken általában kevés a felhő, száraz az idő, a hőmérséklet azonban néhány fokkal alacsonyabb az évszaknak megfelelőnél.

hazánkban hétfőn változóan felhős idő volt, általában 2-6 órán át sütött a nap. többfelé erős, helyenként viharos északi szél fújt. szórványosan kisebb hózáporok, záporosók fordultak elő. a lehullott csapadék mennyisége általában csapadéknym és 4 mm között volt, csupán kisteleken érte el a 6, kékestetőn a 7 mm-t. a hőmérséklet napközben 6-12 fokig emelkedett. ma hajnalra általában plusz 3- minusz 3, északkeleten minusz 4- minusz 7 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt felhőátvonulások voltak, szombathelyről átfutó esőt jelentettek. a hőmérséklet 11 órára 6-10 fokig emelkedett.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 6.2 fok volt, 0.1 fokkal magasabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 9 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 mm, alig változik.

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, egy-két helyen átfutó záporral. az időnként élénk, északnyugati szél tovább mérséklődik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: általában 0 minusz 5 fok között, a derült, szélvédett helyeken kevéssel minusz 5 fok alatt, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 8-13 fok között.

a duna vízállása budapesten 156 cm./mt1/

--

-17-

Tó13²⁰

bb 26. hazaérkezett guineából a magyar egészségügyi küldöttség

k vt/gk/ny -cz

1973. március 20.

visszaérkezett budapestre a dr. tóth béla egészségügyi miniszterhelyettes vezetésével guineában járt magyar egészségügyi küldöttség. a delegáció ott-tartózkodása során dr. tóth béla és dr. kekoura camara guineai egészségügyi miniszter aláírta a két ország közötti egészségügyi egyezményt./mti/

-. -

bb 27. tudományos tanácskozás a véradás, a vérátömlesztés jelentőségéről

t vt/gk/ny -z

1973. március 20.

a magyar vöröskereszt közelgő iv. kongresszusát megelőző események sorában kiemelkedő helyet foglal el az a tudományos ülés, amelyet kedden rendezett a tudományos akadémián a vöröskereszt budapesti szervezete az országos hematológiai és vértranszfúziós intézettel közösen. a tanácskozáson a vérfelhasználásban elsősorban érdekelt sebész- és klinikai orvosok, továbbá kerületi vöröskereszt-szervezetek titkárai, valamint társadalmi véradók-szervezők vettek részt. ott voltak a magyar vöröskereszt országos és budapesti szervezetének vezetői is, élen rostás istván főtitkárral.

dr. simonovits istván egyetemi tanárnak, az országos hematológiai és vértranszfúziós intézet főigazgatójának megnyitó szavai után dr. schultheisz emil egészségügyi miniszterhelyettes üdvözölte a résztvevőket az egészségügyi miniszter és a minisztérium nevében. ezt követően dr. hollán zsuzsa egyetemi tanár, dr. soóky lászló, a magyar vöröskereszt főtitkárhelyettese, dr. peszta lászló, a vöröskereszt budapesti szervezetének elnöke, majd dr. árva attila tudományos osztályvezető, dr. szántó györgy egyetemi tanár és dr. székely ottó tudományos főmunkatárs tartott előadást. a témákat úgy válogatták össze, hogy az előadások elsősorban a vérfelhasználásban érdekelt orvosoknak szóltak. részben szakmai, részben mozgalmi oldalról foglalkoztak a véradás, illetve a felhasználás, a különböző vérvkészítmények korszerű gyakorlati alkalmazásának jelentőségével. kiemelték budapest megkülönböztetett helyét és szerepét a vérellátásban. ezt indokolja, hogy a fővárosban összpontosul a kórházi ágyak csaknem egyharmada. ebből adódóan az országos átlagot messze meghaladó vérmennyiségre van szükség, s a differenciált vérigény jóval nagyobb budapesten, mint az ország más részein. szó volt a szívűtétek transzfúziós vonatkozásairól, valamint arról a fontos szerepről, amit a vérátömlesztés tölt be például egy tömegbaleset sérültjeinek vérellátásában./mti/

-. -
- 18 -

13.10/nyⁿ Tolcsur

bb 28. a ság-hegy idegenforgalmáról tanácskoztak cellódömölkön

vid/ny -cz

1973. március 20.

a kemenesaljai táj legszebb, leglátványosabb területét a ság-hegyet évről-évre több hazai és külföldi kiránduló, természetkedvelő keresi fel. az idegenforgalom tapasztalatait, tenivalóit vitatták meg kedden cellódömölkön a kemenesaljai művelődési központban a szakemberek és a táj „szerelemesei”. többek között megállapították, hogy a mozgalom, melyet a ság-hegy megismertetésére az elmúlt években indított a tanács és a népfront bizottság, eredményes volt. az eredetileg csonka kup alakú vulkanikus bazalt-hegy, a hatalmas kráterével, ma már európa-hírű látványosság. a hegy ezenkívül a tájnak flóra-szigete is. olyan ritka növények élnek a dombhajlatokon mint például az árvalányhaj, a szamárkönyér, a szirti terna, s a selymes boglárka.

az idegenforgalmi igények kielégítésére új turistautak épültek, a volt sághegyi kastélyból vendéglátóipari egységet, turisztaszállót rendeztek be. jó úton halad a hegy rekonstrukciója, szőlőinek felújítása. a hegyoldalakon mintegy 350 szőlőtulajdonos rendelkezik pincével, prэшázsal, közülük számos több száz éves. ezeket is folyamatosan rendbehozzák. a tanács elősegíti ezenkívül újabb korszerű, szép vikendházak, valamint pincék építését is.

indokolja a hegy rekonstrukcióját, további fejlesztését az is, hogy közelében borgátán és méteriben melegvízű forrásokra bukkantak, s az itt létesült termálfürdő látogatói szinte minden alkalommal kirándulnak a ság-hegyre is.

a hegy szelítésébe, gazdagításába bekapcsolódott az elmúlt évben megalakult cellódömölkői szelítő egyesület is, s gondoskodik a természeti értékek megóvásáról, gyarapításáról, s hasznos kiegészítője, segítője az állami törekvéseknek./mti/

-. -

bb 29. új üzemi könyvtár szombathelyen

vid-ny -cz

1973. március 20.

szabadpolcos üzemi szakszervezeti könyvtárat adtak át rendeltetésének kedden az afit 12-es szombathelyi autójavitó vállalatnál. a közlekedési és szállítási dolgozók anyagi támogatásával létrehozott intézményben műszaki könyveket is találnak az üzem dolgozói. az avatás alkalmából szokolszky miklós és hatos csaba fiatal vasi képzőművészek alkotásaiból kiállítás nyílt a vállalat tanácstermében./mti/

13.215/ny

-. -
-19-

Tolcsur

bb 30. a tiszta 2. vízlépcső üdülőközpontja lesz tiszafüred -
számvetés a tanácstag jelölőgyűléseken

vid-ny -cz

1973. március 20.

tiszafüred nagyközségben a választópolgárok aktív érdeklődése mellett zajlanak a tanácstag jelölőgyűlések. a 36 választó körzetben eddig lezajlott közéleti események részvevői sokoldalúan méltatták a település fejlődését, azt a tényt, hogy tiszafüredet a tiszta 2. vízlépcső üdülőközpontjává fejlesztik. mint a jelölőgyűléseken hangsúlyozták ez a rang a nagyközség vezetőit, lakosait egyaránt összefogásra, tettekre ösztönzi. erről adtak számot az elmúlt évek fejlődését és a tervezett négy éves programot méltató jelölőgyűlési beszámolók is. tiszafüred elindult a városias fejlődés útján. két üzem az alumíniumgyár, valamint a magyar hajó-és darugár települt a községbe, jövőre kezdik meg a váci kötöttárugár helyi üzemének építését. a tanács, az ipar és a leendő üdülőközpont fejlesztésének feltételeit a kommunális hálózat fejlesztésével segíti elő. ötmillió forintra beruházásból most készült el az új víztorony és négy mélyfurású kut, amely hosszútávon biztosítja az egész település és az üdülőkörzet vízigényét. elkészült a nyolc kilométer hosszú szennyvízelvezető csatorna és a társasházi építésre kijelölt új lakótelep közelművesítése.

a nagyközség kereskedelmi ellátását öt jelentős áruház biztosítja. a hatodik korszerű, három és fél millió forintos költséggel épült „sztár”, divatáruházat éppen a hétfői jelölőgyűlésekkel egyidőben adták át rendeltetésének. működik tiszafüred központi orvosi rendelője, a kócs-ujfalui modern klubkönyvtár, a pinceklub és gyermekkönyvtár. a lakosság tevékenyen részt vett a nagyközség építésében, két év alatt több mint 2 millió forint értékű társadalmi munkát végzett. a jelölőgyűléseken igéretük hangzottak el a középfoku központ további társadalmi fejlesztésére. közös összefogással előmozdítják az üdülőtérülethez kapcsolódó melegvíz strandfürdő és sportkombinát építését. a következő négy év alatt új művelődési központot, száz személyes óvodát, vendéglátó egységet adnak át. végérvényesen befejezik az ivóvíz programot, ötven kilométer hosszú vezetéken juttatják el a vizet a községbe és üdülőtérületére. átadásra kerül a huszmillió forintos költséggel épülő, automatizált tejüzem és a szövetkezeti autószerelviz-állomás is./mt1/

s
-13.30/ny

-20-

Tóth

bb 31. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke
március 20-án 13.00 óráig:

se bzs -cz

1973. március 20.

1. népfrentbizottságok a centenáriumiért
2. a tanácsköztársaság évfordulója
3. pénzbüntetés
4. a járványhelyzet 1972-ben
5. dohánytermesztés
6. műanyaghabban a tv
7. rövidfilm-studiók
8. virágritkaság
9. turisták helyfoglalásai
10. paradí viz
11. kedvezményes üdülés
12. selejt munkáért nem jár fizetés
13. szabadságvesztés gázolásért
14. park nyíregyházán
15. fagyűrő borszőlő
16. növényvédelmi kutató-tanácsadó
17. társadalmi összefogás fejer megyében
18. moszkvába utazott az ibusz küldöttsége
19. autórádió sorozatgyártás
20. vizgazdálkodási tanulmányterv
21. Lénárt Lajos moszkvába utazott
22. cipőbörze szombathelyen
23. debreceni városi tanács vb
24. új könyvesbolt csepelen
25. időjárás
26. hazaérkezett guineából az eü. küldöttség
27. tanácskozás a véradásról
28. a sághegy idegenforgalma
29. új üzemi könyvtár szombathelyen
30. jelölőgyűlési számvetés
31. hírjegyzék

/mt1/

13.23/bzs

- 21 -

Tóth

bb 32. a béke világkongresszus nemzetközi és hazai előkészületeiről

t tf/tm/ny -cz

1973. március 20.

sajtótájékoztatót tartott kedden az országos béketanácsnak az a delegációja, amely most tért vissza moszkvából, a következő béke világkongresszust előkészítő első nemzetközi konzultatív találkozóról. hárman dolgoztak a delegációban: dr. zsebők zoltán professzor, az obt alelnöke, sebestyén nándorné, az országos béketanács főtitkára és csaba ferenc, az mszmp központi bizottságának alosztályvezetője.

az újságíró-értekezleten - a hazafias népfront belgrád rak-parti székházában - elmondták, hogy a béke világtanács elnöksége tavaly októberben, santiagóban tartott ülésén határozta el a béke világkongresszus összehívását 1973-ban. ennek jegyében a bvt az idei esztendő a békeszerető erők világkongresszusának évévé nyilvánította. egyúttal a nemzetközi békemozgalom vezérkara „együtt az emberiség békéjéért, jelszóval felhívott minden békeszerető embert a világkongresszus előkészítésének és magának az eseménynek a cselekvő támogatására. moszkvában most elhatározták, hogy a béke világkongresszust október 2- és 7. között hívják össze a szovjet fővárosban. nem csupán bvt-kongresszusként, hanem a békéért küzdő erők minden eddiginél nagyobb arányú találkozójaként. a napokban befejeződött konzultáción is bebizonyosodott, hogy a béke világmozgalomnak van ereje és tekintélye egy ilyen nagyszabású rendezvény összehívására, és lebonyolítására.

nemzetközi előkészítő bizottság működik - októberig - a világtalálkozó szervezéséért, programjának kimunkálásáért. annak jegyében formálódik a program, hogy a kongresszusnak nem valamiféle háboruellenes demonstrációnak kell lennie, hanem sokkal inkább arra kell ráirányítani a világközvélemény figyelmét: mit tehetünk, mit tegyünk az enyhültebb nemzetközi helyzetben az enyhülés további kibontakoztatásáért, a békés egymás mellett élés további sikereit. hangot kapott a konzultáción az a vélemény, hogy az új idők a nemzetközi békemozgalom elé is új feladatokat állítanak. például: mivel a nemzetközi osztályharc is egyre inkább az ideológiai küzdőtérre, gazdasági, kulturális síkon jelentkezik, a béke világmozgalom se kapcsolódjék csupán a nemzetközi problémákhoz, válság-gócokhoz. a vietnami szerződések megtartásáért, a közelkeleti konfliktus békés rendezéséért való kiállítás mellett mind jobban előtérbe kerülnek a biztonság, a népek közötti együttműködés előmozdításáért kezdeményezett társadalmi akciók. az ilyen és hasonló témákat a következő hónapokban regionális - többek között madagaszkárban, daccában, izlandban, panamában rendezendő - nemzetközi békekongresszusokon vitatják meg: javaslatokat, ajánlásokat készítenek elő az őszi moszkvai világeseményre.

/folyt köv/
13.40/ny

-22-

Tol1500

bb 32. / a béke világkongresszus....folyt/ny

magyarországon is megkezdődnek az előkészületek. a hagyományos májusi békehónap programját ezuttal szintén a világkongresszushoz kapcsolják. „béke vietnamban,„ címmel az országos béketanács - a kisz-szel és a művelődésügyi minisztériummal közösen - pályázatot írt ki. tudományos békekonzferenciák egész sorát rendezik meg a közeljövőben - a következő témákban: európa jelene és jövője, a béke és a haladás perspektívái a közel-keleten, a leszerelés és a modern tudomány, a békére nevelés. e konzferenciák anyagát, ajánlásait - csakugy, mint a tavaly nagy sikerrel megrendezett „tudósok vietnamért,„ találkozó dokumentációját - eljuttatják a nemzetközi előkészítő bizottsághoz. a magyarországi előkészületek csúcspontja az országos békekonzferencia lesz, amelyet budapesten tartanak, szeptember közepén. ekkor választják meg - a korábbi budapesti és megyei béke-találkozók javaslata alapján - a moszkvai világkongresszusra utazó népes magyar küldöttség tagjait. ugyancsak az országos békekonzferencián határozzák meg a magyar békemozgalom állásfoglalását a világkongresszuson napirendre kerülő kérdésekben, és a küldöttségünk által tolmácsolandó javaslatokat is./mti/

--

bb 33. egymilliárd forint sem volt elég - tanácskozás a szolgáltatások helyzetéről szegeden

vid/kz/tné/ny -cz

1973. március 20.

hét megyei tanács tervosztályának képviselői, az országos tervhivatal, valamint a helyiipari kutató intézet munkatársai kedden, szerdán szegeden tanácskoztak, illetve tanácskoznak a lakossági szolgáltatások helyzetéről, fejlesztéséről. a keddi ülésen többek között rámutattak arra, hogy bár az elmúlt két évben egymilliárd forint költségvetési támogatást kapott a szolgáltatási hálózat fejlesztése, a szolgáltatások növekedésének üteme a szinte minden megyében kimutatható nagyobb arányú előrelépés ellenére is még mindig elmarad a tervezettől. okait elemezve egyrészt azt hangsúlyozták, hogy az új létesítmények még csak ezután dolgoznak teljes kapacitással, másrészt pedig szóvártették, hogy az időközben kapott kedvezmények ellenére egyes szolgáltatási ágak - elsősorban is a különféle tisztító és javító szolgáltatások - még mindig nem hoznak annyi hasznot, mint a termelő tevékenység, kevésbé nyereségesek, tehát nem ösztönzőek. sok szó esett az ülésen az alkatrész ellátás zökkenőiről is. a tanácskozás résztvevői arra kérték a külkereskedelmi szervezetet, hogy csak olyan árukat importáljanak, amelyekhez azok felhasználási idején belül elegendő alkatrész van.

/folyt köv/
14.00/ny

-23-

Tol1500

bb 33. / egymilliárd forint sem volt elég ...folyt/ny

a tanácskozás házigárdája - a csongrád megyei tanács - saját tapasztalatairól adott tájékoztatójában kiemelte, hogy a megyében az alacsonyabb szintű tanácsok kapták meg a központi szolgáltatásfejlesztési támogatást. az összeg elosztásánál arra törekedtek, hogy olyan települések kapják, ahol kiegészítik a támogatást. a módszer kitűnően bevált: a szolgáltatásfejlesztési alap csaknem megduplázódott a megyében./mti/

..-

bb 34. az uttörők megyei szaktárgyi versenyei

vid/kz/ny -cz

1973. március 20.

az oroszlányi 3-as számú általános iskolában 160 komárom megyei pájtás állt rajthoz kedden: az uttörők szaktárgyi versenyén, 8 tantárgyból mérték össze tudásukat. az ország más vidékein is ezen a napon versenyeztek a városi és a járási vetélkedők, illetve a fővárosi kerületi vetélkedők győztesei. az idén első ízben azonos feladatlapon kaptak a pájtások, sőt néhány tantárgyból verseny közben, az iskola tv adott feladatot számukra. e legjobbak országos vetélkedőkön mérik majd össze tudásukat./mti/

..-

bb 35. kisz-vándorzászlót adtak át szombathelyen

vid/fm/ny -cz

1973. március 20.

az elmúlt évi kimagasló munkájuk elismeréseként kedden adták át szombathelyen, az ifjuság házában, a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár szombathelyi gyára kisz-fiataljainak a kisz kb vörös vándorzászlóját. a több mint 300 tagú ifjúsági kollektívák példásan helytállt a termelésben és a mozgalmi munkában. többek között mintegy hat- és félezer óra társadalmi munkát végeztek, új helyiséggel bővítették kisz-klubjukat, és segítették új gyárak építését. a fiatalok hetven százaléka vesz részt politikai oktatásban. tavaly elnyerték a vas megyei kisz-bizottság arany fogaskerék díját, klubjuk pedig a ,, kiváló,, címet.

a keddi ünnepségen több fiatalnak nyújtották át a ,, kiváló dolgozó,, kitüntetést és a kisz kb dicséret oklevelét is./mti/

14.20/ny

-24-

NA 1500

P A R L A M E N T

bkk. 1. fock jeno beszede

bs/e

1973. március 20.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk fock jenek, a minisztertanács elnökének expozéját, amely 21-én, szerdán hangzik el az országgyűlésben. a beszéd elhangzásáig

e m b a r g o s t

v

x x x

tisztelt országgyűlés!

kormányunk munkájának középpontjában a magyar szocialista munkáspárt x. kongresszusa határozataiból adódó feladatok és az országgyűlés által két évvel ezelőtt elfogadott kormányprogram megvalósítása áll. az 1971-ben jóváhagyott kormányprogram időarányos részét végrehajtottuk.

házában szilárd alapokon, vívmányaink továbbfejlesztésével erősödik rendszerünk. munkásosztályunk, dolgozó népünk helyzetének javulása nyomán társadalmunk építése tervszerűen halad, előbbre léptünk a szocializmus teljes felépítésének útján.

az ország belpolitikai helyzete kiegyensúlyozott. az államhatalom szilárd, alapvetően minden területen érvényesül pártunk iránymutatása alapján a munkásosztály vezető szerepe. tovább erősödött államrendszerünk politikai alapja, a munkás-paraszt szövetség. fejlődött a társadalom dolgozó osztályainak és valamennyi rétegének összefogása. az ellenforradalom leverése óta, több mint másfél évtizede folytatott szövetségi politikánk egyetértésre és követésre talál a munkásoknál, a parasztnál, értelmiségiekénél; tetteikkel, szellemi és fizikai munkájukkal a szocialista célok valóra váltásáért dolgozó emberek millióinál. népünk kibontakozó szocialista nemzeti egysége nemcsak lehetővé, hanem szükségessé teszi, hogy az államhatalom mind nagyobb mértékben támaszkodjék a dolgozók cselekvő részvételére közös, nagy feladataink megoldásában.

parlament

bkk. 1. /fok jend...1.folyt./e

társadalmunk lényegétől elválaszthatatlan a közéleti demokracizmus, a szocialista közgondolkodás és a közerkölcs fejlesztése. az üzemi, a tanácsi szervek útján, a tömegszervezetek és a tömegmozgalmak keretében egyre fokozódik a dolgozók részvétele a közügyek intézésében. mind teljesebbé válik a képviselői szervek szerepe, a nép egyre inkább saját ügyének intézője.

a kormány különös gondot fordít a törvények és jogszabályok gondos előkészítésére. megválasztása óta olyan törvényjavaslatokat terjesztett az országgyűlés elé, mint a szövetkezeti mozgalom erősítését szolgáló, a szövetkezetekről szóló, valamint a fiatalok problémáinak gyorsabb és szervezettebb megoldását elősegítő ifjúsági törvény javaslata. a kormány részt vállalt a módosított alkotmány egységes szövegének kidolgozásában is.

az állami feladattá vált egészségügyi politikánk alapelveit és célkitűzéseit tartalmazza a megalkotott új egészségügyi törvény.

az igazságszolgáltatás hatékonyságát, a törvényesség biztosításának fokozását szolgálták a bíróságról és az ügyészségről alkotott törvények. a népgazdasági tervezésről szóló törvény megalkotása pedig egy negyedszázada meglévő valóságot, tartós, időtálló gyakorlatot igazolt, amely társadalmi és állami rendszerünk egyik alapvető intézménye volt és marad.

még ebben az évben hasonló jelentőségű törvények megalkotása vár legfőbb államhatalmi és államigazgatási szerveinkre.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fok jend...2.folyt./e

az országgyűlés jelenlegi ülészakán kerül sor a büntető eljárásról szóló törvényjavaslat megvitatására és várhatóan elfogadására. az országgyűlés őszi ülészakán kívánja a kormány előterjeszteni a miniszteri felelősségről, valamint a statisztikáról szóló törvényjavaslatokat.

házánkban a közrend és a közbiztonság szilárd. biztonsági szerveink megbízhatóan őrködnek a belső rend megóvásán, határozottan fellépnek a bűncselekményeket elkövetőkkel szemben. a bíróságok ítéletei következetesek, bár a kormány megítélése szerint kívánatos lenne gazdasági bűncselekményeknél, vétségeknel az anyagi kártérítéssel, a pénzbüntetéssel keményebben élni.

fegyveres erőink tervszerűen fejlődnek. néphadseregünk fejlesztését a varsói szerződésbe tömörült országok hadseregeivel összehangban, egységes elgondolások alapján végezzük. a követelményeknek megfelelően és lehetőségeink arányában folytatjuk ellátásukat korszerű harci, technikai eszközökkel. a személyi állomány jól kiképzett, politikai-erkölcsi állapota jónak mondható. szélesebb alapokra helyeztük a honvédelmi felkészítést, a polgári védelmi oktatást.

tovább fejlődött népünk általános műveltségi színvonala. erősttek népünk munkájára és magatartására jellemző szocialista vonások. alapvető célunk, hogy felkészítsük az ifju nemzedéket állathivatására, az építőmunkára, a szakmára, a közösségi és magánéletre, a szabadidő értelmes és kulturált eltöltésére.

/folyt.köv./

bkk. 1. /fok jend...1.folyt./e

társadalmunk lényegétől elválaszthatatlan a közéleti demokráciának, a szocialista közgondolkodás és a közérkölcös fejlesztése. az üzemi, a tanácsi szervek útján, a tömegszervezetek és a tömegmozgalmak keretében egyre fokozódik a dolgozók részvétele a közügyek intézésében. mind teljesebbé válik a képviselői szervek szerepe, a nép egyre inkább saját ügyének intézője.

a kormány különös gondot fordít a törvények és jogszabályok gondos előkészítésére. megválasztása óta olyan törvényjavaslatokat terjesztett az országgyűlés elé, mint a szövetkezeti mozgalom erősítését szolgáló, a szövetkezetekről szóló, valamint a fiatalok problémáinak gyorsabb és szervezettebb megoldását elősegítő ifjúsági törvény javaslata. a kormány részt vállalt a módosított alkotmány egységes szövegének kidolgozásában is.

az állami feladattá vált egészségügyi politikánk alapelveit és célkitűzéseit tartalmazza a megalkotott új egészségügyi törvény.

az igazságszolgáltatás hatékonyságát, a törvényesség biztosításának fokozását szolgálták a bíróságról és az ügyészségről alkotott törvények. a népgazdasági tervezésről szóló törvény megalkotása pedig egy negyedszázada meglévő valóságot, tartós, időtálló gyakorlatot igazolt, amely társadalmi és állami rendszerünk egyik alapvető intézménye volt és marad.

még ebben az évben hasonló jelentőségű törvények megalkotása vár legfőbb államhatalmi és államigazgatási szerveinkre.

/folyt.köv./

bkk. 1. /fok jend...2.folyt./e

az országgyűlés jelenlegi ülészakán kerül sor a büntető eljárásról szóló törvényjavaslat megvitatására és várhatóan elfogadására. az országgyűlés őszi ülészakán kívánja a kormány előterjeszteni a miniszteri felelősségről, valamint a statisztikáról szóló törvényjavaslatokat.

házánkban a közrend és a közbiztonság szilárd. biztonsági szerveink megbízhatóan őrködnek a belső rend megóvásán, határozottan fellépnek a bűncselekményeket elkövetőkkel szemben. a bíróságok ítéletei következetesek, bár a kormány megítélése szerint kívánatos lenne gazdasági bűncselekményeknél, vétségeknel az anyagi kártérítéssel, a pénzbüntetéssel keményebben élni.

fegyveres erőink tervszerűen fejlődnek. néphadseregünk fejlesztését a varsói szerződésbe tömörült országok hadseregeivel összehangban, egységes elgondolások alapján végezzük. a követelményeknek megfelelően és lehetőségeink arányában folytatjuk ellátásukat korszerű harci, technikai eszközökkel. a személyi állomány jól kiképzett, politikai-erkölcsi állapota jónak mondható. szélesebb alapokra helyeztük a honvédelmi felkészítést, a polgári védelmi oktatást.

tovább fejlődött népünk általános műveltségi színvonala. erősödtek népünk munkájára és magatartására jellemző szocialista vonások. alapvető célunk, hogy felkészítsük az ifju nemzedéket életbízására, az építőmunkára, a szakmára, a közösségi és magánéletre, a szabadidő értelmes és kulturált eltöltésére.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...3.folyt./e

Igyekszünk felkelteni az ifju nemzedékben, de az idösebb generációkban is az önképzés és továbbképzés, az ismeretek szüntelen megújításának és gyarapításának igényét. az irodalom és a művészetek általában a szocialista eszmiség jegyében fejlődnek. népünk műveltségi színvonalának emelkedését bizonyítja fokozott érdeklődése a könyvek, a színház, a zene és a képzőművészeti alkotások iránt. hazánkban a képességek kibontakoztatásának tág tere nyílik. közművelődési rendszerünk továbbfejlesztéséről a jövő évben törvényjavaslatot terjesztünk elő.

tisztelt képviselő elvtársak!

a kormány az mszmp x. kongresszusa határozatainak végrehajtására, az országgyűlés által jóváhagyott programjának, valamint pártunk központi bizottsága időközben kidolgozott utmutatásainak megvalósítására az eltelt két évben számos határozatot, rendeletet hozott.

országunk gazdasági fejlődését jelzi, hogy a nemzeti jövedelem évről-évre érdemlegesen nő. az eddigi utemet folytatva és az 1972. évi főbb arányokat megtartva, minden lehetőségünk adott a negyedik ötéves terv teljesítéséhez.

az eredmények mellett szinte természetes, hogy gazdasági életünkben részben az ötéves tervünket megelőző időszakból eredő nehézségek is jelentkeztek. kedvezőtlenül alakult a nemzeti jövedelemből a felhalmozás aránya, a külkereskedelem és a költségvetés egyensulya. ezeket a kedvezőtlen jelenségeket és a teendő intézkedéseket 1971 decemberében megtárgyaltuk a párt központi bizottságában, a kormányban, az országos gazdasági aktivaértekezleten és más fórumokon, végül az 1972. évi terv és költségvetés vitája során az országgyűlésben.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...4.folyt./e

intézkedéseink hatására 1972-ben mindhárom területen javulást értünk el. minden erőnkkel arra törekszünk, hogy ezt a folyamatot továbbra is segítsük, s ezzel a népgazdaság egyensulyát az év végére, s méginkább 1974-75-re megerősítsük.

belpolitikai életünk kiemelkedő jelentőségű eseménye volt a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának az elmúlt év novemberében megtartott ülése. a központi bizottság a politika elsődlegességéből kiindulva, reális és világos értékelést adott a x. pártkongresszus határozatainak eddigi végrehajtásáról. a határozat legjellemzőbb vonása, hogy egyértelműen szolgálja a munkásság politikai, erkölcsi és anyagi megbecsülését. az az egész dolgozó népnek érdeke és a szocialista társadalom felépítésének elengedhetetlen feltétele.

a központi bizottság megvizsgálta azt is, hogyan valósítottuk meg a 4. ötéves terv időarányos feladatait. megállapította, hogy gazdaságpolitikánk megfelel a kongresszuson elfogadott irányvonalnak, a gazdaságirányítás rendszere alkalmas és célravezető eszköz az építőmunka szolgálatában, fejlesztése, igazítása pedig szakadatlan feladat. részletesen elemezve az elmúlt két évben lezajlott gazdasági folyamatokat, meghatározta az 1973-as népgazdasági terv fő irányvonalait is. a határozatot népünk egyetértéssel fogadta. az előzetes várakozással és a közhangulattal találkozott, hogy a párt utóbbi négy kongresszusán kidolgozott marxista-leninista politikája lényeges elemiben változatlan, ugyanakkor választ ad az élet által felvetett problémákra.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /folyt. janó...5.folyt./e

politikánkat szüntelenül továbbfejlesztjük, mind jobb, következetesebb megvalósításra törekszünk.

a központi bizottság 1972 novemberében mindannyiunk számára világosan megjelölte a politikai, gazdasági, kulturális fejlődés további tennivalóit, rámutatva azokra a helyenként jelentkező, az egészséges fejlődést akadályozó feszültségekre, amelyek megszüntetésén munkálkodnunk kell. jóllehet a közreadott állásfoglalás számottevő része a fejlődést akadályozó, nehezítő tényezőkkel foglalkozik, egészében és alapvető tartalmában optimista, jobb és színvonalasabb munkára felhívó és ösztönző dokumentum. olyan, amely a fejlődést gátló tényezők őszinte feltárásával is a jövő felé mutat.

a múlt év decemberében a minisztertanács intézkedési tervet hagyott jóvá a központi bizottság határozatával kapcsolatos állami feladatokról. ezt önök, képviselő elvtársak jól ismerik, mivel előzetesen, a beszámoló téziseivel, valamint a gazdasági élet és a lakosság életkörülményeinek alakulásáról készített statisztikai kimutatásokkal együtt megküldtük. részletekbe menően felsoroltuk a folyamatba tett, a közeljövőben és a később esedékes tennivalókat.

a kormány november óta igen sok intézkedést tett a párt határozatában megjelölt feladatok megvalósítására. erre azért volt mód, mert a minisztertanács a határozatot megelőző hónapok során nem a hiányosságok puszta összegyűjtésével készült az állami irányításban a központi bizottság novemberi ülésére, hanem aktív és folyamatos cselekvéssel. a viták során előkészületeket tettünk, változatokat dolgoztunk ki a várható feladatok végrehajtására.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /folyt. janó...6.folyt./e

tisztelt országgyűlés!

gazdaságpolitikánk fő irányvonala a társadalmi termelés hatékonyságának erőteljes növelése és ennek révén olyan ütemű fejlődés biztosítása, amely lehetővé teszi a lakosság életszínvonalának rendszeres növelését, életkörülményeinek és kulturális ellátottságának további javítását, a termelésnek a korszerűség követelményeivel összhangban álló fejlesztését, a nemzeti vagyon jelentős gyarapítását.

ehhez nem elegendő a termelés mennyiségi növelése, a minőség is fontos, ez együtt fejeződik ki a hatékonyságban. társadalmi termelésünk hatékonysága az elmúlt két évben tovább nőtt, de ütemével nem lehetünk elégedettek. figyelembe véve a munkaerő-helyzetünket, örvendetes jelenség, hogy az ipari és mezőgazdasági élőmunka termelékenysége a megelőző időszaknál gyorsabb ütemben és a tervezettnél is nagyobb mértékben emelkedett. de még sok a tennivaló, különösen a beruházott vagyonnal, az álló- és forgóeszközökkel való jobb gazdálkodásban. ezzel növelhetjük tartósan a munka társadalmi termelékenységét.

a korábbi évek elmaradását még korántsem sikerült behozni, a munka termelékenységét tekintve, a szocialista országok sorában közepén foglalunk helyet. a legfejlettebb kapitalista országokhoz képest pedig 10-15 éves elmaradásunk van. a termelékenység további növelésére nagy szükség, de lehetőség is van, amelyet komplex módon, a technika megújításával, a munka- és üzemszervezés javításával, a vezetés színvonalának emelésével és jobb munkafegyelemmel kell elérnünk.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fok jend...7.folyt./e

a kormány egyik legfontosabb feladatának a beruházási munka megjavítását tekintette, és intézkedéseink hatására javulás következett be. a beruházások egészségtelenül gyors üteme mérséklődött, az 1972. évi beruházások az előző évihez képest összehasonlítható áron számítva 2 százalékkal csökkentek. továbbra sem megnyugtató a befejezetlen beruházások aránya. számuk ugyan valamelyest csökkent, de a beruházások kivitelezése nem eléggé javult, nagyok a többletköltségek, a befejezési határidőknél késések mutatkoznak, elsősorban ezen okok következtében a befejezetlen beruházások száma, aránya még mindig igen magas.

a termelési célokat szolgáló építkezések tervezésével kapcsolatban a beruházási tevékenység növekedésének mérséklése miatt helyenként kihasználatlan építőipari kapacitások keletkeztek. ez átmenetileg elkerülhetetlen. az idén ez a kihasználatlanság már csökken. az építőiparnak sokoldalúan fel kell készülnie arra, hogy a későbbi időszakban ismét nagyobb feladatokat kell megoldania.

a szocialista országokkal 1970-1971-ben kialakult külkereskedelmi passzívum 1972-ben megszűnt, a tőkés országokkal lebonyolított forgalmunkban pedig a tervezettnél jobban csökkent, együttesen számítva némi kiviteli többletünk keletkezett. ez a kedvező változás szorosan összefügg az 1972. évi terv keretén belül tett - a gazdasági egyensúly, ezen belül a külkereskedelmi egyensúly megszilárdítására vonatkozó - intézkedésekkel.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fok jend...8.folyt./e

1971-ben a tervezettnél jobban nőtt az állami költségvetés hiánya, amely részben a tőkés világpiaci inflációból eredő ár-emelkedésekből, részben a beruházási többletköltségekből és a nem kielégítő gazdaságossággal működő vállalatok tervezettnél alacsonyabb befizetéséből, vagy támogatásának növekedéséből adódott. ezen változtatnunk kellett és változtattunk is, s az elmúlt évet a tervezett 3.2 milliárddal szemben 2.6-2.7 milliárd forintos költségvetési hiánnyal zártuk.

az országgyűlés által jóváhagyott 1973-as költségvetési törvényben ugyanennyi hiányt irányoztunk elő, figyelembe kell venni azonban, hogy mind a bevételek, mind a kiadások mintegy 20 milliárd forinttal magasabbak a tavalyinál. a hiány további csökkentését segíteni kell ésszerű takarékossgal is.

a költségvetési egyensúly teljes megteremtése még további évek feladata. ennek fő útja gazdálkodásunk javítása és a gazdasági szerkezet tervszerű fejlesztése. ésszerűen és törvényes úton - tehát nem indokolatlan áremelésekkel - fokozni kell a vállalati jövedelmezőséget, a költségvetési bevétel növelését. a biztonságos államháztartás megfelelő tartalékok képzését kívánja meg. ezek célja, hogy a népgazdasági szempontból legfontosabb feladatok megvalósításának menet közben felmerülő esetleges többletköltségeit, illetve az előre be nem tervezhető kiadásokat ebből fedezzük. a tartalékok célszerű felhasználása nagyfokú felelősséget, szigorú mérlegelést követel meg. a jelenlegi helyzetben különösen fontos, hogy a tartalékokkal megfelelően gazdálkodjunk.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...9.folyt./e

az egyensúlyi helyzet áttekintése után a gazdaságos termelés fejlesztésének néhány időszerű kérdéséről szeretnék szólni. noha valamelyest sikerült visszaszorítani a gazdaságtalan termelést, még korántsem értünk el kielégítő eredményeket. gazdasági ösztönzőkkel, szükség esetén a központi beavatkozás eszközeivel is gyorsítani kell ezt a folyamatot. az anyagi ösztönzés elvének következetes érvényesítése mellett ne veszítsük szem elől a politikai meggyőzés, az erkölcsi ösztönzés nélkülözhetetlen fontosságát.

az embereknek a szocializmusért, hazájukért, üzemükért, szövetkezetükért érzett felelősségére az eddiginél is sokkalta bátrabban építsünk. nem lehet feledni, hogy az ideológiai munka is termelési kérdés és az embereknek mondott okos, közvetlen szó nélkül a nyereségrészesedés vagy egyéb ösztönzés sem igazi érték.

a hatékonyság növelésének kulcskérdése, hogy a termelés szerkezetét mind az iparban, mind a mezőgazdaságban fokozatosan oly módon alakítsuk át, hogy a hatékonyabb termelőágazatok gyorsabban fejlődjenek, a gazdaságtalan termelés pedig visszaszoruljon.

az ipar kedvező irányú szerkezeti átalakítását jelzi egyes ágazatoknak az átlagos növekedési ütemet lényegesen meghaladó fejlesztése. így például az 1971-es és 1972-es tévyszámok, valamint az 1973-as terv alapján, e három év alatt az ipari termelés mintegy 18 százalékos növekedésén belül a kőolajfeldolgozás 27 százalékkal, a földgáztermelés 29 százalékkal, a tőmőldgyártás 59 százalékkal, a műtrágyatermelés 29 százalékkal, a cementtermelés 23 százalékkal emelkedik.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...10. folyt./e

az előrehaladás azonban - különösen, ha nemcsak az ágazatok egymáshoz viszonyított fejlődési arányát, hanem az üzemeken belüli gyártmányösszetételt is vizsgáljuk - a kívánatosnál és a lehetségesnél lassabb. a gyártmány szerkezet korszerűsítésére irányuló munka gyorsítása érdekében széleskörű összefogásra van szükség. mind az irányító szerveknél, mind a vállalatoknál az eddiginél több kezdeményezésre, nagyobb határozottságra és következetességre számítunk.

a vállalatok munkájának célszerű fejlődését a kormány egyebek között azzal is segíti, hogy a központi bizottság állásfoglalása alapján a közelmúltban határozatot hoztunk 50 gazdálkodó egység - 180 vállalat - tevékenységének megkülönböztetett figyelemmel kíséréséről. ezek a vállalatok állítják elő egész ipari termelésünk mintegy 55 százalékát, s az ipari export kétharmadát. itt összpontosul az iparban foglalkoztatott munkaerő fele, az ipar álló- és forgóalapjainak jelentős része, továbbá itt valósulnak meg a központi fejlesztési programok, s az állami nagyberuházások. ezeknek a nagyvállalatoknak - melyek egyike-másika egész iparágat képvisel - meghatározó jelentőségük van a társadalom, a gazdaság fejlődésére.

a megfigyelt vállalatok változatlanul az általánosan érvényes gazdaságirányítási rendszer keretei között működnek. az általános tervezési és szabályozási előírások rájuk is egyértelműen vonatkoznak. a kijelölés önmagában nem jelent jogcímet valamilyen kivételes elbánásra, költségvetési és hitelezési juttatásokra, mentesítésekre, engedményekre.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...11.folyt./e

az a célunk, hogy a gazdaságirányító szervek rendszeresen és folyamatosan információkat kapjanak a vállalatok működéséről, gazdasági helyzetéről, termelési, fejlesztési és üzletpolitikájáról, segítsék a vállalatok hatékony működését, a népgazdasági érdekek érvényesülését.

az általánostól eltérő módszereket fogunk alkalmazni az egyenként több ezer dolgozót foglalkoztató, jelenleg hat, a későbbiek során valószínűleg nyolc-tízre szaporodó vállalat át-szervezésére, korszerűsítésére, amelyeknél a termelési struktúra átalakításához szükséges anyagi eszközök kizárólag saját erőből nem biztosíthatók. a minisztertanács határozata alapján a gazdasági bizottság kijelölte az érintett vállalatokat. ezek a magyar hajó- és darugyár, a ganz-márvag mozdony-, vagon- és gépgyár, a csepel autógyár, a vörös csillag traktorgyár, a hajtómű- és felvonógyár, valamint a beton és vasbetonipari művek.

a változás végrehajtása nem könnyű és nem gyorsan megoldható feladat. ezeknél a vállalatoknál az állóeszközök egy részének kicserélésétől, a munkaerők átképzésétől, átcsoportosításától kezdve a termelési feltételek átalakításáig, új technológia bevezetéséig, új termékek újszerű termelési módszerekkel történő előállításáig sok mindenre szükség van. központi segítséget és helyi erőfeszítéseket egyaránt igénylő, fokozatosan megoldható feladatokról van szó.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...12.folyt./e

tisztelt országgyűlés!
képviselő elvtársak!

az ipar termelési szerkezetének átalakításában jelentős szerepet töltenek be a központi fejlesztési programok, amelyek több gazdasági ágazat egybehangolt, nagyarányú és gyorsütemű fejlesztését szolgálják. e programok kedvező hatása már a negyedik öt éves tervidőszakban jelentkezik. az alapjaiban eredményes folyamatnak ezuttal csupán néhány problematikus oldalára kívánom a figyelmet ráirányítani. hisz ezek megoldása közös feladat, s ebben is szükséges az egységes szemlélet.

energiagazdálkodási koncepciónk szerint gyors ütemű a szénhidrogének előretörése és csökken a szénfelhasználás aránya. nagy könnyítést jelent a lakosságnak, hogy a háztartások jelentős részében korszerű fűtőanyagot használnak. már mintegy másfél millió olajkályhát működtetnek és a háztartások 60 százalékában gázt használnak. ez kétségtelenül nagyon örvendetes jelenség. ám azt is látjuk, hogy a tüzelőanyag-felhasználás átállításában hibák is történtek, elsősorban az ipari üzemekben túlságosan előre szaladtak, a széntüzelést ott is abbahagyták, ahol az ma még nem megengedhető, s a technológiai folyamat nem feltétlenül teszi szükségessé. a népgazdasági érdekeket mellőző átállással most felesleges kiadásokat, beruházási feszültségeket, ellátási gondokat okoznak, olyan, a dolgozó emberek ezreit érintő szénbányászati problémákat, amelyeknek megoldása gyakran kormányzati döntést, közbelépést tesz szükségessé.

energiahelyzetünk nem könnyű, még a tervezett atomerőmű megépítése után is nagyon megfontolt, takarékos gazdálkodást követel.

/folyt.köv./

bkk. 1. /focok jend...13.folyt./e

sok milliárd forint értékű beruházás szükséges a növekvő energiaigények kielégítéséhez, mind a hazai energiaforrások kihasználásához, mind az elkerülhetetlen import biztosításához. a jó irányt sem lehet megalapozatlan gyorsasággal követni, körültekintőbben kell eljárni az energiagazdálkodásban. előfordulhat, hogy a termelés területén ott, ahol a szénhidrogének felhasználásában előreszaladtak, vissza kell állítani a széntüzelést. eredeti elhatározásunknak megfelelően elsősorban a lakosság gáz és fűtőolaj igényeinek kielégítését, valamint a petrokémiai ágazat gyors fejlesztését biztosítjuk, ezt követően kerülhet csak sor a belföldi adottságokat és a lehetséges importot is figyelembe véve az ipar fűtőanyag-szükségleteinek kielégítésére szénhidrogénekből.

aluminiumprogramunk, összhangban beruházási politikánkkal, valamelyest mérsékeltebb ütemben, mintegy kétéves eltolódással valósul meg. ennek ellenére aluminiumiparunk fejlesztése összhangban van a magyar-szovjet timföld-aluminium egyezményrel, amely a szocialista nemzetközi munkamegosztás nagyszerű példája. a program végrehajtása során timföldtermelésünk már eddig is több mint kétszeresére, aluminium félkészgyártmány termelésünk pedig több mint két és félszeresére emelkedett. terveink szerint folytatjuk a bauxitbányászat bővítését és célszerűnek látszik gyorsítani az új timföldgyári beruházást.

a közuti járműgyártás fejlesztésének központi programját alapvetően teljesítjük. a tervezett beruházások elmaradása miatt átmenetileg a kívánatosnál szélesebb körű, gyakran kevésbé gazdaságos kooperációra van szükség.

/folyt.köv./

bkk. 1. /focok jend...14.folyt./e

a közuti járműgyártás központi fejlesztési programjának megvalósításába erőteljesen bekapcsoljuk a csepel autógyárat és a vörös csillag traktorgyárat is. ez az említett üzemekben hozzájárul a korszerűbb gyártmány szerkezet kialakításához és egyben segítséget jelent a kiemelt kormányprogram gazdaságosabb megvalósításához.

jelentős változások történtek a mezőgazdaságban, átalakult a termelés szerkezete. gyökeresen megváltoztattuk a termelés feltételeit. számottevően javítottuk az anyagi, műszaki ellátottságot, nagyarányú gépesítést hajtottunk végre. a műtrágyaellátás jelentős fokozásával erőfeszítéseket tettünk a talajerő-utánpótlására, nagy gondot fordítottunk a vizgazdálkodás kiterjesztésére. újszerű szervezeti formákat hoztunk létre, amelyekben a gazdaságok egyesíthetik erőforrásaikat, termelési tapasztalataikat és egyre inkább iparszerű módszerekkel oldják meg feladataikat.

a következő években továbbra is fontos feladatunk a mezőgazdaság intenzív fejlesztése, a hatékonyság javítása. eddigi eredményes munkánk bizonyítéka, hogy 1971-ben a mezőgazdasági termelés 9 százalékkal, 1972-ben pedig újabb 5 százalékkal nőtt.

a szántóföldi növények összes termelése - különösen gabonafélékből - jelentősen magasabb a tervezettnél, míg a kertészeti ágak, a szőlő- és gyümölcstermelés elmarad a számítottól. a gabona-probléma után megoldottuk a korszerű kukoricatermelés egyáltalán nem könnyű gondjait is.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fok jend...15.folyt./e

a tervezettnél valamelyest gyorsabb ütemű az állattenyésztés növekedése. a tulteljesítést elsősorban a sertés- és a baromfitartás örvendetes fejlődése teszi lehetővé. a számítottnál kedvezőbb sertéshelyzet a lakosság húsfogyasztásának az előirányozottnál gyorsabb növelését biztosítja. nagyon fontos feladatunk az elért színvonal tartása, az állatállományban elterjedt száj- és körömfájás okozta károk és gondok felszámolása. a kormány biztosította annak feltételeit, hogy a termelés minél hamarabb újra elérje a tervezett szintet. az élelmiszeripar egyik fontos feladata a vágó- és feldolgozó kapacitásnak a sertésenyésztéssel összehangolt bővítése.

a szarvasmarhatenyésztés általános fellendítését szolgáló intézkedések hatására - amelyek együtt járnak a jövedelmezőség igen jelentős javulásával is - arra számíthatunk, hogy növekedni fog a szarvasmarhaállomány, számottevően javulnak majd a hozamok és a belső ellátás javítása mellett az export növelésének feltételei is kedvezőbbé válnak.

a következő években megoldandó feladatok sem kisebbek azoknál, amelyeket a mezőgazdaságban már eddig végrehajtottunk. a korszerű szocialista nagyüzemi termelés kialakításában és az egyre fejlettebb módszerek alkalmazásában szerzett termelési tapasztalatok bizonyossá teszik, hogy a növénytermesztésben megoldjuk a cukorrépa-, a dohány-, a zöldségtermelés problémáit, továbbá a modern nagyüzemi szarvasmarhatenyésztés, a hú- és tejtermelés hosszabb időszakot igénybe vevő feladatait.

a kormány minderre kidolgozta munkaprogramját.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fok jend...16. folyt./e

meggyőződésünk, hogy az erők összpontosításával, a népgazdaság érdekeit szem előtt tartó érdekképviselések segítségével elérjük, hogy a termelési ingadozások tovább csökkenjenek és a hosszú távon is biztonságosan és egyenletesen emelkedjék a mezőgazdasági termelés.

tisztelt országgyűlés!

a szocialista társadalom építésében fontos helyet foglal el a tudományos alkotó munka. a távlati tudományos terv tudománypolitikai céljaink megvalósításának alapját jelenti. a rendelkezésre álló anyagi lehetőségek keretei között minden eszközzel és módon segítjük hazánkban a tudományos és a műszaki fejlődés kibontakoztatását, a jelentősebb külföldi vívmányok hazai hasznosításának meggyorsítását.

a vezetésben, a tervezésben egyre inkább alkalmazzuk a korszerű módszereket. ezek azonban csak akkor érvényesülhetnek teljesen, ha megfelelő termelési feltétel és gyakorlat alakul ki. meg kell becsülnünk azokat a vezetőket, akik ebben a szellemben felelősségteljesen dolgoznak. emellett azonban gondot kell fordítanunk arra, hogy az államigazgatás és a gazdasági élet vezető posztjain a természetes cserélődés folyamatában fennakadások ne legyenek.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fokk jend...17.folyt./e

minden szinten tovább kell fejleszteniünk tervezői munkánkat. különsképpen elő kell segíteni a tervező szervek közötti együttműködést, javítanunk kell a végrehajtás ellenőrzését. a kormányzati munka fontos része az ágazati irányító tevékenység sokoldalú továbbfejlesztése. amellett, hogy az ágazat irányítóinak nagyobb felelősséget kell vállalniuk az összkormányzati tevékenységért, nagyobb aktivitásra van szükség a termelés gazdaságosságának javításában, a korszerű termelési struktúra kialakításában és fejlesztésében, az árképzés javításában, az árellenőrzésben, a külkereskedelmi tevékenység összehangjának biztosításában. sokkal több segítséget kell nyújtani a vállalatok szervezési munkájának javításához. minden szinten javítani kell az ágazati és funkcionális szervezetek együttműködését.

megkezdjük az előkészületeket az állami tervbizottság létrehozására, mely a minisztertanács szerveként dolgozik majd. e bizottság alapvető feladata lesz, hogy jobban összehangolja a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek tervező munkáját. a népgazdasági tervek kidolgozásában, a gazdasági szabályozók fejlesztésében, valamint a tervek végrehajtásának ellenőrzésében e bizottság javaslatai bizonyosan nagy segítséget adnak a kormányzat számára.

miközben folyamatosan dolgozunk távlati népgazdasági tervünkön, máris megkezdjük az 1976-tól kezdődő öt éves tervünk kimunkálását. a kormány még a múlt év őszén úgy határozott, hogy az ötödik öt éves terv két szakaszban készüljön el. az elsőben a tervkonceptió, a másodikban pedig a végleges terv kerül kidolgozásra, a kgst keretében történő egyeztetés alapján.
/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fokk jend...18.folyt./e

a szocialista építés törvényeinek általánosított tapasztalataira támaszkodva, sajátosságainknak megfelelő gazdaságirányítási rendszert alkalmazunk és azt a szükségleteknek megfelelően fejlesztjük. a felelős vezető szervek határozottságával és egyben rugalmasságával párosulva ez járulhat hozzá ahhoz, hogy népgazdaságunkban tovább javuljon a tervszerűség, munkánk minden területen hatékonyabb legyen. a gazdaságirányítási rendszer sajátos eszközeivel elősegíti terveink megvalósítását és társadalmi hatásai is kedvezőek.

nemzetközi gazdasági tevékenységünk szorosan összefügg hazánk fejlődésével, gazdasági életünk alakulásával. gyors ütemben növekedtek nemzetközi gazdasági kapcsolataink. népgazdaságunk fejlődését a nemzetközi munkamegosztásba való széleskörű bekapcsolódással is elősegítjük.

az áruforgalom mintegy kétharmadát a szocialista országokkal, ezen belül összes külkereskedelmi forgalmunk több mint egyharmadát a szovjetunióval bonyolítjuk le. a szocialista országok közötti külkereskedelem dinamikus bővüléséhez nagymértékben hozzájárult, hogy az elmúlt években a szocialista gazdasági integráció alapján a vállalatok is egyre aktívabban kezdeményezik a nemzetközi együttműködés különböző formáinak alkalmazását.

a szocialista országokkal való kapcsolataink továbbfejlesztésének céljait a kgst-országok integrációs programjának soron következő feladatai határozzák meg. különösen fontosnak tartjuk a kgst-tagállamok öt éves népgazdaságfejlesztési terveinek egyeztetését és a fejlesztés fő területeinek mind jobb összehangolását.
/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...19.folyt./e

nagyobb figyelmet kell fordítanunk a szakosított, a kooperáció fejlesztésére, a lehetőségek jobb kihasználására.

rövidesen sor kerül prágában a kgst soron következő, 27. ülészakára. a magyar küldöttség azzal a szándékkal utazik majd a tanácskozásra, hogy mind tevékenyebben járuljon hozzá az integrációs program további végrehajtásához. kuba belépése a kgst-be, a finnországgal megkezdett tárgyalások, valamint más országok érdeklődése bizonyítja, hogy növekszik a kgst-nek, mint szervezetnek sulya, szerepe és jelentősége a nemzetközi gazdasági életben.

az elmúlt években a nem szocialista országokkal folytatott külkereskedelemben is jelentős eredményeket értünk el. a forgalom számottevően bővült, fejlődtek kooperációs kapcsolataink. a tőkésországok nemzetközi pénzügyi válságának hatásai alapján véve közvetlenül nem érintenek bennünket, de figyelemmel kell lenni az események alakulására. az államközi kapcsolatok javulását azonban gátolja a diszkriminációs politika, amely az egyes tőkés országok és országcsoportok részéről még mindig megnyilvánul. ez a különböző társadalmi rendszerek békés egymás mellett élésének és együttműködésének akadálya. a kölcsönös előnyöknek és érdekeknek megfelelően tovább növeljük gazdasági kapcsolatainkat a fejlődő országokkal.

a negyedik ötéves terv előttünk álló időszakában a nemzetközi gazdasági kapcsolatok további nagyarányu bővülésével számolunk.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...20.folyt./e

arra törekszünk, hogy jobban kihasználjuk a nemzetközi gazdasági szervezetek működésében rejlő lehetőségeket. export termékeink gazdasági, műszaki színvonalától, minőségétől függ, mennyire tudjuk bővíteni forgalmunkat az elkövetkező években. hazánknak a világpiacon becsülete, sulya és hitele van. arra kell törekedni, hogy nemzetközi kötelezettségeinknek továbbra is maradéktalanul tegyünk eleget és ezzel még nagyobb megbecsülést vívjunk ki magunknak. tartsuk adott szavunkat, teljesítsük vállalásainkat.

tisztelt képviselő elvtársak!

politikánk, gazdaságpolitikánk alaptétele, hogy gazdálkodásunk eredményességével egyidejűleg emelkedjék népünk életszínvonala. gazdasági építőmunkánk célja és értelme, hogy a lakosság szükségleteit egyre jobban elégítsük ki, szabad, boldog életet, jó munka- és életkörülményeket biztosítsunk a szocializmust építő ember számára.

az ötéves terv első két évében az átlagkeresetek 9.4 százalékkal nőttek. a lakosság egy főre jutó reálbére 4.3 százalékkal, reáljövedelme pedig 8 százalékkal nőtt. a fogyasztói árszínvonal tervezett 3.6 százalékos növekedése ellenére 1973-ban a lakosság egy főre jutó reáljövedelme 4.5-5 százalékkal, az egy keresőre jutó reálbér pedig 2-2.5 százalékkal növekszik 1972-höz viszonyítva.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fokk jenő...21.folyt./e

az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került ágazatok és vállalatok bérfezültségeinek feloldására kormányunk intézkedéseket tett. két esztendő alatt több mint egymilliárd forintot fordítottunk e célra. ez jelentősen enyhítette azt az eltérést, amely elsősorban az ipari nagyvállalatok hátrányára volt tapasztalható. a költségvetési szervek dolgozói közül emeltük az egészségügyi, oktatási, igazságügyi dolgozók, egyes kulturális intézmények alkalmazottainak fizetését.

a negyedik ötéves tervben számításba vett szociálpolitikai intézkedések közül sor került a három- és többgyermekes családok családi pótlékának emelésére. ebben az évben az állami költségvetésből gondoskodtunk a kórházak, a szociális otthonok, az oktatási és gyermekintézmények étkezési normáinak felemeléséről.

részben a reálbérek növekedésének meggyorsítására, részben a bérrányok indokolt változtatása céljából határozta el a párt és a kormány az ipari és építőipari munkások március 1-én életbelépett központi béremelését. az intézkedés több mint egymillió 300 ezer dolgozóra terjed ki, s 1973-ban tíz hónap alatt mintegy 2,3 milliárd forinttal növeli a munkások jövedelmét.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fokk jenő...22.folyt./e

az intézkedés pénzügyi kereteinek elosztásánál előnyben részesültek a nőket nagyobb arányban foglalkoztató iparágak és vállalatok, a nehéz és kedvezőtlen körülmények között dolgozók, valamint azok a területek, amelyeken nagyobb arányban dolgoznak több műszakos, vagy folytonos munkarendben. a bér- és szociálpolitikai intézkedések hatására csökken az alacsony jövedelmi színvonalon élő családok száma.

a bérezési rendszer rugalmasabbá tétele érdekében az idén is több intézkedést léptettünk életbe. a szénbányászatban és a villamosenergia-iparban a sajátosságokat jobban figyelembe véve, megszüntettük, hogy a bérek közvetlenül a nyereség alakulásától függjenek. néhány vállalatnál és szövetkezetnél a bérezési rendszerünk fejlesztésének kísérleteként bértömeggazdálkodást vezettünk be. elősegítjük, hogy azok a vállalatok, amelyek az üzem- és munkaszervezés segítségével létszámtartalékaikat feltárják és átcsoportosítják, anyagilag is érezzék annak előnyeit.

az illetékes állami szervek a szakszervezetek országos tanácsával együttműködve a bértarifa-rendszer kiegészítéseként kidolgozzák a szakmai bérek országos táblázatát. ennek az lesz a feladata, hogy az eddigieknél jobban irányítsa és befolyásolja a vállalatok bérezési gyakorlatát, elősegítse, hogy az azonos munkát végző munkások azonos skálájú alapsért kapjanak a népgazdaság valamennyi ágazatában és szektorában.

a negyedik ötéves terv időszakában folytatjuk a munkaidő általános csökkentését.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...23.folyt./e

1972. második felében a tervező és szervező intézetekben, beruházó vállalatoknál és ipari kutatóintézeteknél vezettük be a csökkentett munkaidőt, 1973. június elsejével sor kerül az államigazgatásban dolgozók munkaidő-csökkentésére is. a kormány még ez évben kidolgozza és jóváhagyja a további területeken történő munkaidőcsökkentés alapelveit, feltételeit és ütemezését.

a nyugdíjasok helyzetét javította és egyben munkaerőgondjaink enyhítését szolgálta a munkában maradásra ösztönző nyugdírendszer 1972. januárjától történt bevezetése, valamint a nyugdíj melletti munkavállalás időtartamának bővítése. a korábbi nyugdíjtörvény alapján megállapított nyugdíjak színvonala jelentősen elmarad a jelenleg megállapított nyugdíjak összegétől. arra törekszünk, hogy a különböző időpontban nyugalomba vonultak nyugdíja közötti különbség mérséklődjék. az öt éves tervidőszak hátralévő részében a régi nyugdíjak emelésével együtt felemeljük a saját jogú és özvegyi nyugdíj együttes összegét, valamint a házastársi pótlék felső határát.

az elmúlt két évben emelkedett a pénzbeli és természetbeni társadalmi juttatások összege is. e juttatások a dolgozók évi jövedelmének mintegy 24 százalékát jelentik. költségvetésünk jelentős hányadát fordítjuk évente az egészségügyi, oktatási, kulturális szolgáltatások biztosítására, az üdültetésre.

népgazdasági tervünk fontos célkitűzése a lakosság árueellátásának biztosítása. a negyedik öt éves tervidőszakot megelőzően a fogyasztási cikkek viszonylag széles körében voltak ellátási hiányosságok.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...24.folyt./e

az elmúlt két évben nagymértékben javult a helyzet. a belkereskedelem a lakosság és a közületek keresletét nagyobb ellátási zavarok nélkül kielégítette. a fogyasztási cikkekből bőséges választék áll a vásárlók rendelkezésére.

gazdasági életünk fejlesztésében különleges szerepet tölt be az árrendszer. fontos szabályozója mind a termelésnek, mind a fogyasztás alakításának. ez a kérdés a közvélemény érdeklődésének homlokterében áll, ezért politikai hatása is jelentős. az árpolitika megmagyarázása, árrendszerünk széleskörű megértése folyamatos feladat.

a termelői árrendszerünk jelenlegi fogyatékosága főképpen az, hogy az elvonások és támogatások révén elfedi a termelés gazdaságosságában lévő különbségeket. a hatékonyabban dolgozó vállalatok emiatt nem jutnak munkájuk minőségével arányos jövedelműbbiethoz. ugyanakkor a kevésbé gazdaságosan dolgozó üzemekben is lehet látszólag nyereséggel gazdálkodni. ezért termelői árrendszerünket tovább kell fejleszteni.

az utóbbi időben a kellenél kevesebb szó esik az önköltség csökkentéséről, pedig a jövedelmező, a gazdaságos termelésnek, az árak csökkenthetőségének ez változatlanul egyik fontos eleme. a gazdasági vezetőknek sokkal nagyobb figyelmet kell fordítaniok erre. az árstabilitás biztosítására és a szigorubb árellenőrzésre a kormány széleskörű intézkedési tervet dolgozott ki. ennek egy része az indokolatlan áremelések megelőzését hivatott biztosítani. így például bevezettük a megrendelőket és a szállítókat egyaránt kötelező szerződéses termelői árak alkalmazását, kiterjesztettük az árváltozások bejelentési kötelezettségét. az árellenőrzés szűkítése és szigorítása minden gazdálkodó szerv feladata.

/folyt.köv./

a kormányzat, az országos anyag és árhivatal köteles a minisztériumi és tanácsi árhatóságok munkáját jobban összehangolni, a visszaélések, az indokolatlan áremelések megakadályozására tett intézkedéseket ellenőrizni. szükséges azokban az üzemekben is korszerű kalkulációs módszereket kialakítani, ahol ezt eddig elhanyagolták, vagy nem követelték meg. a termelői árak ellenőrzése, az indokolatlan áremelés elhárítása és meggátlása e nélkül lehetetlen. a termelői árakkal kapcsolatban igen fontos feladat, melyet rövid időn belül el kell végezni, hogy a tisztességtelen haszon lényegét pontosan meghatározva, értelmezését egyértelművé tegyük.

a lakosságot, mint fogyasztót, természetesen elsősorban a fogyasztói árak alakulása érdekli. a lakosság egyben termelő is a mi rendszerünkben. ebben a minőségében érdekelt a termelői árak alakulásában is. azt, hogy az adott üzemben, például emelkednek a termelői árak, könnyen megérti az ott dolgozó ember és másoknak is meg tudja magyarázni a nyersanyag-árak emelkedésével, a nekik bedolgozó, velük kooperáló üzemek áremelésével, a világszerte árak alakulásával. élénken, sőt sokszor nagyon élesen reagálnak azonban arra, ha a fogyasztói árak és azok színvonala emelkedik. pedig a kettő egymással szorosan összefügg.

a fogyasztói árszínvonal 1968-72 között, négy év alatt 7.6 százalékkal nőtt, a múlt évben 3 százalékkal, ez évben 3.6 százalékkal, tehát nagyobb mértékben, mint az előző négy évben. az árak egyébként - saját munkánk hiányosságai mellett - alapvetően a világszerte árak közismerten gyors emelkedése következtében növekszenek gyorsabban, mint az előző években. áraink a külső piacok áremelkedését az import révén - központi intézkedések hatására csak késleltetetten és erősen korlátozottan - de bizonyos mértékig követték. ez a következőkben sem lehet másképp. számolni kell azzal, hogy a tökéletes importból származó, nem alapvető fogyasztási cikkek áremelkedése a belföldi fogyasztói árakban is kifejezésre juthat és ez a szocialista külkereskedelmi árak esetenkénti emelkedésénél néha szintén elkerülhetetlen.

/folyt.köv./

arra kell törekednünk, hogy a tervezett fogyasztói árszínvonalat mindenképpen megtartsuk, az emelkedés azt semmiképpen ne haladja meg. az ehhez szükséges ártámogatás céljára a költségvetésben tartalékot képeztünk. a tartalékot csak rendkívüli gondossággal és körültekintéssel lehet felhasználni.

januárban felemeltük az égetett szeszesitalok és a dohányféleségek fogyasztói árát. a tej- és tejtermékek fogyasztói áremelésével egyidejűleg a többletkiadások részbeni ellentételezéséül növeltük a nyugdíjak, a családi pótlékok, gyermekgondozási segély és az ösztöndíjak összegét. március 1-től csökkentettük egyes ruházati termékek árát. még az idén további árcsökkentésre kerül sor olyan termékfajtákból, amelyekből megfelelő árualapot tudunk biztosítani. nagyobb és a lakosság széles körét érintő életszínvonal-politikánkkal összhangban álló intézkedésekre, mint például a hus áremelésére, ennek ellentételezéséül az iparcikkek, elsősorban a textilárak tömegét átfogó áreszállításra csak a következő öt éves tervben kerülhet sor.

1967 óta sokszor elmondtuk, de újra megismétlem: végső soron az a célunk, hogy értékarányos fogyasztói árrendszert alakítsunk ki. jelenleg évente közel 20 milliárd forintot fordítunk költségvetésből ártámogatásra. hozzávetőleg ugyanennyi a költségvetési többletbevétel, az átlagosnál nagyobb forgalmi adón keresztül a ruházati cikkek zöménél és más ipari termékeknél. hat évvel ezelőtt azt vállottuk, hogy ennek rendezésére két-három öt éves tervidőszak szükséges. most ugyanazt mondjuk. nehezebbnek mutatkozik a végrehajtás, mint gondoltuk.

a továbbiakban a lakosság életkörülményeit befolyásoló tényezők közül az egyik legfontosabbal, a lakáshelyzet alakulásával kívánunk foglalkozni. ismeretes, hogy a párt és a kormány 1960-ban 15 éves lakásfejlesztési tervet dolgozott ki, amely 1975-ig egymillió lakás felépítését tűzte ki célul.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fok jeno...27.folyt./e

Lakásépítési terveinket teljesítettük. a családi házak építése gyorsabban növekszik, mint eredetileg számítottuk, viszont az állami telepszerű lakások építése némi késéssel fut fel a tervezett színvonalra. az eddig eltelt 12 év alatt 774 000 lakást építettünk, ebből az utóbbi két évben mintegy 165 000-ot. a még hiányzó 226 000 lakás felépítése a hátralévő három év alatt megvalósítható.

az elmúlt évek jelentős erőfeszítései ellenére a lakáshiány - különösen a fővárosban és néhány kiemelt városban - még mindig társadalmunk legégetőbb problémái közé tartozik. az 1971-ben végrehajtott lakásreform igazságosabbá tette a lakáselosztást, kiegyenlítettebbé a lakással kapcsolatos teherviselést, kedvezőbb feltételeket teremtett a lakásépítés növeléséhez, a lakások karbantartásához.

a munkáscsaládok lakásigényének kielégítésére különösen nagy figyelmet fordítunk. ezzel összhangban az eddiginél következetesebben érvényesül az a fontos követelmény, hogy a lakásépítési kedvezmények - különösképpen az állami támogatás - elsősorban a munkások, a bérből és fizetésből élők, a nagyvárosok és munkáslakta települések lakáshelyzetének megjavítását segítsék. az 1973-tól érvényben lévő új rendelkezések a jövedelmi és szociális viszonyokkal arányos, társadalmilag igazságosabb teherviselést tesznek lehetővé, kedvezőbben állapítják meg a kamat és kölcsön visszafizetésének feltételeit.

a lakosságnak az is egyik gondja, hogyan jut el leggyorsabban és lehetőleg kulturált körülmények között a munkahelyére, vagy bármilyen más uticéljához.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fok jeno...28.folyt./e

az elmúlt két évben sokat fejlődött hazánkban a közlekedés, elsősorban a tömegközlekedés. a vasutvonalakon nőtt a villamos és a diesel-vontatás aránya. korszerűsödött a közuti hálózat. sokat foglalkoztunk a főváros tömegközlekedési gondjainak enyhítésével. ezt segítette megoldani a kelet-nyugati metróvonal építésének befejezése és a forgalom megindítása a vonal teljes hosszán. meggyorsítottuk az észak-déli metróvonal építését, 1976 végéig üzembe helyezzük a nagyváradi-tér - deák-téri szakaszt. természetesen más tömegközlekedési eszközök fejlesztésére is nagy gondot fordítunk.

rátérve az egészségügy helyzetére, engedjék meg, hogy idézzem az 1972 áprilisában megalkotott egészségügyi törvényt, mely kimondja: az egészségügy állami feladat, s egyben az egész társadalom ügye. ennek alapján gyakorlatilag az ország egész lakossága betegségi biztosításban és ingyenes orvosi ellátásban részesül. a legutóbbi hónapokban népünk egészségvédelme érdekében megvizsgáltuk a népelelmezés helyzetét és meghatároztuk a tennivalókat. elemeztük az iskolaegészségügy, az iskolás fiatalok testi-szellemi fejlődésének helyzetét.

a felnövekvő nemzedék, a szocialista magyarország jövőbeni lakossága iránti mélyszéles felelősségtől áthatva biztosítanunk kell, hogy a népszaporulat kedvezőbben alakuljon. a korábban meghozott intézkedéseink hatására 1967-től kezdődően valamelyest emelkedett is a népszaporulat, de ez a folyamat megállt és az elmúlt évben 14.7 ezrelék volt a születési arányszám. sokan, sok helyről, több vonatkozásban indokoltan felhívják a figyelmünket arra, hogy ez az arány még mindig nem megfelelő, nemzetközi összehasonlításban is kedvezőtlen.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...29.folyt./e

gyors ütemben nő a nyugdíjasok száma, 1960-ban az összlakosság 6.4 százaléka, 1972-ben pedig 14.8 százaléka volt nyugdíjas. a lakosság elöregedésének jele, hogy a nyugdíjasok száma megközelelti az ipari munkások teljes létszámát. hosszabb távon mind kevesebben lépnek a munkaképes korú nemzedék sorába. csökken az anyatiszteletreméltó szerepére, az egészséges, új élet világra hozására képes nők száma és aránya. demográfusaink szerint, ha a jelenlegi népszaporodás változatlan marad, 20-30 év múlva társadalmunknak már nemcsak a korösszetétele módosul erőteljesen, hanem a lakosság létszáma is csökken.

a tudatos családtervezést továbbra is népesedéspolitikánk alapjának tekintjük. nem akarunk olyan megújításokat bevezetni, amelynek korábban érvényben voltak. az elvet valljuk, hogy a nők szabadon választhassanak, akarnak-e, illetve hány gyermeket akarnak. tudjuk, hogy a közszellemben és a közfelfogáson is változtatni kell. a szocialista társadalom minden téren azoknak ad előnyt, megbecsülést, akik a társadalom jövőjének alakításáért felelősséget éreznek, és annak érdekében gondokat is vállalnak magukra. ezt az elvet következetesen és határozottan mindent megelőzve érvényesíteni kell a népesedéspolitika kérdéseiben is. nem szabad eltűnnünk, hogy hátrányos helyzetbe kerüljenek a szülő nők és a gyermekgondozási segélyt igénybe vevő asszonyok. ehhez az üzemi párt- és szakszervezetek segítségét kérjük. emellett azonban egy sor kormányzati intézkedésre is szükség van. fel kell emelni a kétgyermekes szülők családi pótlékát. növelni kell differenciáltan a gyermekgondozási segélyt, lehetőleg már a jövő esztendőben.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...30.folyt./e

örvendetes, hogy a tervezettet jelentősen meghaladó mértékben növekszik az óvodai férőhelyek száma, sok esetben a költségvetés felemelése, a társadalmi összefogás, az üzemek segítségével. ezt a folyamatot még erősíteni szükséges, és emellett ugyanígy kell eljárni a bölcsődei férőhelyek számának növelésében. ezek összessége azt jelenti, hogy kedvezőbb életfeltételeket kívánunk biztosítani azok számára, akik a gyermekeket világra hozzák, gondozzák és nevelik. de ez nemcsak anyagi kérdés. ezen túlmenően szemlélet-változásra és más intézkedésekre is szükség van. mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a nők egészségét sokkal jobban védjük, s biztosítsuk, hogy az új nemzedék erős és egészséges legyen.

a tudomány és az orvosi gyakorlat egyaránt megállapította, a terhesség többszöri erőszakos megszakítása nemcsak a nők egészségét veszélyezteti, hanem rendkívül károsan befolyásolja a később születő gyermekek fejlődését is. nekünk kötelességünk, hogy védjük az anyákat, biztosítsuk a népet, a nemzet holnapját, az új nemzedék jövőjét. az egészségügyi szervek és az érintett családok részéről is fokozott felelősséggel kell eljárni olyankor, amikor a nők szívük alatt új életet hordoznak.

tisztelt országgyűlés!

az államélet fejlesztését szolgálja a két éve hatályba lépett tanácstörvény. a törvény végrehajtásának tapasztalatait a minisztertanács nemrégiben megtárgyalva megállapította, hogy a törvény bevált. erősödött a tanácsok népképviselői jellege, tevékenységük aktívabb lett.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...29.folyt./e

gyors ütemben nő a nyugdíjasok száma, 1960-ban az összlakosság 6.4 százaléka, 1972-ben pedig 14.8 százaléka volt nyugdíjas. a lakosság elöregedésének jele, hogy a nyugdíjasok száma megközelelti az ipari munkások teljes létszámát. hosszabb távon mind kevesebben lépnek a munkaképes koru nemzedék sorába. csökken az anyatiszteletreméltó szerepére, az egészséges, új élet világra hozására képes nők száma és aránya. demográfusaink szerint, ha a jelenlegi népszaporodás változatlan marad, 20-30 év múlva társadalmunknak már nemcsak a kor-összetétele módosul erőteljesen, hanem a lakosság létszáma is csökken.

a tudatos családtervezést továbbra is népesedéspolitikánk alapjának tekintjük. nem akarunk olyan megkorlátozásokat bevezetni, amilyenek korábban érvényben voltak. az elvet valljuk, hogy a nők szabadon választhassanak, akarnak-e, illetve hány gyermeket akarnak. tudjuk, hogy a közszelleme és a közfelfogáson is változtatni kell. a szocialista társadalom minden téren azoknak ad előnyt, megbecsülést, akik a társadalom jövőjének alakításáért felelősséget érznek, és annak érdekében gondokat is vállalnak magukra. ezt az elvet következetesen és határozottan mindent megelőzve érvényesíteni kell a népesedéspolitika kérdéseiben is. nem szabad eltűnnünk, hogy hátrányos helyzetbe kerüljenek a szülő nők és a gyermekgondozási segélyt igénybe vevő asszonyok. ehhez az üzemi párt- és szakszervezetek segítségét kérjük. emellett azonban egy sor kormányzati intézkedésre is szükség van. fel kell emelni a kétgyermekes szülő család pótlékát. növelni kell differenciáltan a gyermekgondozási segélyt, lehetőleg már a jövő esztendőben.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...30.folyt./e

örvendetes, hogy a tervezettet jelentősen meghaladó mértékben növekszik az óvodai férőhelyek száma, sok esetben a költségvetés felemelése, a társadalmi összefogás, az üzemek segítségével. ezt a folyamatot még erősíteni szükséges, és emellett ugyanígy kell eljárni a bölcsődei férőhelyek számának növelésében. ezek összessége azt jelenti, hogy kedvezőbb életfeltételeket kívánunk biztosítani azok számára, akik a gyermekeket világra hozzák, gondozzák és nevelik. de ez nemcsak anyagi kérdés. ezen túlmenően szemlélet-változásra és más intézkedésekre is szükség van. mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a nők egészségét sokkal jobban védjük, s biztosítsuk, hogy az új nemzedék erős és egészséges legyen.

a tudomány és az orvosi gyakorlat egyaránt megállapította, a terhesség többszöri erőszakos megszakítása nemcsak a nők egészségét veszélyezteti, hanem rendkívül károsan befolyásolja a később születő gyermekek fejlődését is. nekünk kötelességünk, hogy védjük az anyákat, biztosítsuk a népet, a nemzet holnapját, az új nemzedék jövőjét. az egészségügyi szervek és az érintett családok részéről is fokozott felelősséggel kell eljárni olyankor, amikor a nők szívük alatt új életet hordoznak.

tisztelt országgyűlés!

az államélet fejlesztését szolgálja a két éve hatályba lépett tanácstörvény. a törvény végrehajtásának tapasztalatait a minisztertanács nemrégiben megtárgyalva megállapította, hogy a törvény bevált. erősödött a tanácsok népképviselői jellege, tevékenységük aktívabb lett.

/folyt.köv./

p a r l a m e n t

bkk. 1. /focok jend...31.folyt./e

nőtt a tanács-testületek elhatározó és ellenőrző szerepe. jól képviselik a lakosság érdekeit, hatékonyabbá vált együttműködésük a nem tanács-i szervekkel. ez különösen a lakás és a gyermekintézmények, a kommunális létesítmények fejlesztésénél volt eredményes. növekedett a tanács-tagok felelősségérzete is.

a törvény egyik célkitűzése az államigazgatás tökéletesítése és a szocialista jellegének erősítése. ezt fejezte ki a munkamegosztás átalakítása az államigazgatási szervezeten belül. lényegében befejeződött a tanács-i feladat- és hatáskörök felülvizsgálata. eddigi tapasztalataink kedvezőek. a most működő, 1971 tavaszán megválasztott tanácsok megbízatása néhány hét múlva lejár. a népköztársaság elnöki tanácsa április 15-re tűzte ki a tanács-tagok általános választását. a választás mindig jelentős belpolitikai esemény, amely valójában országos méretekben folytatott beszélgetés a lakossággal. jó alkalom ez politikánk, a közvetlen és a távolabbi célkitűzéseink, lehetőségeink ismertetésére, ugyanakkor az ország népe véleményének, javaslatainak megismerésére is. a választást előkészítő politikai munkában van miről beszélnünk. ismertessük magabiztosan az elmúlt két év során elért eredményeinket, amelyekre valamennyien büszkék lehetünk.

közeledik a nagyüzemek államosításának negyedszázados évfordulója, amely jó alkalom arra, hogy véggindoljuk a munkásosztály vezetésével elért gazdasági, társadalmi eredményeinket. méltassuk a párt x. kongresszusának határozatait, a központi bizottság novemberi állásfoglalását, a negyedik ötéves terv, az 1973-as évre szóló népgazdasági és tanács-i tervek végrehajtását, továbbá a tanács-törvény megvalósítását.

/folyt.köv./

p a r l a m e n t

bkk. 1. /focok jend...32.folyt./e

ezen mellett a figyelmet elsősorban a helyi tennivalókra célszerű irányítani.

hosszu idő után első ízben válik el az országgyűlési képviselők és a tanács-tagok választása. a választások időbeni elkülönítésétől - többek között - azt várjuk, hogy növeli a helyi tanács-választások jelentőségét, a képviselőválasztások során pedig fokozottabb hangsúlyt kapnak majd az országos kérdések.

választási rendszerünk alapelvei megfelelőek, a választásokat a választójogi törvény kipróbált elvei alapján szervezzük. a választás hozzájárul a szocialista demokrácia szélesítéséhez, fokozott lehetőséget biztosít a lakosságnak a közügyekben való aktív részvételhez. a szocialista demokrácia szélesítése, a vita szabadsága, a jelöltek kiválasztásának demokratizmusa járjon együtt a hatékonyabb tanács-i munkával, a rend és állami fegyelem megszilárdításával, a közösen kimunkált és meghatározott feladatok következetes végrehajtásával.

tisztelt országgyűlés!

a nemzetközi életben az elmúlt hónapokban tovább erősödtek az enyhülés irányába mutató tendenciák. sokasodnak a politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok számai a szocialista és a kapitalista országok között, tovább szélesedett kétoldalú együttműködésük.

a kedvező nemzetközi fejlődésben alapvető szerepük van a szocialista országoknak. a félévszázaddal ezelőtt megalakult szovjetunió eredményesen valósítja meg azt a békeprogramot, amelyet kommunista pártja hirdetett meg 24. kongresszusán.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fok jend...33.folyt./e

a szovjetunió és a többi szocialista ország erőteljes fellépése, nagy aktivitása a nemzetközi küzdőtéren egyre inkább érzéti hatását Európában és földünk más térségeiben.

a kapitalista világ befolyásos hatalmainak vezetői egyre inkább kénytelenek felismerni, hogy a régi módszerekkel, hidegháborúval, erőpolitikával semmire sem mehetnek. el kell ismerniük, hogy a szocialista országokkal csak az egyenjogúság alapján tárgyalhatnak, s le kell tenniük arról, hogy fenyegetéssel vagy erőszakkal kísérletezzenek.

a szocialista világ, a haladó emberiség sikerei még nagyobbak lehetnének, ha a szocialista országok egységesen lépnének fel, ha minden szocialista ország vezetői azt keresnék, ami összeköt bennünket az imperializmus elleni harcban. sajnáljuk, hogy a kínai vezetők mindmáig nem szivlelték meg az utóbbi évtized e nagyon fontos tanulságát.

a magyar népköztársaság kormánya lehetőségeihez képest továbbra is tevékenyen részt vesz a nemzetközi problémák megoldásáért, a termonukleáris világháború elhárításáért folyó harcban.

az országgyűlés decemberi ülészakája óta a legjelentősebb nemzetközi esemény a vietnami fegyverszüneti megállapodás aláírása volt. a vietnami nép sok éven át tartó hősiességű erőfeszítései, mérhetetlen áldozatai meghusították a világ legerősebb imperialista országának agresszív céljait. az egész világ előtt bebizonyosodott, hogy egy kis nép is sikerrel szállhat szembe a legerősebb imperialista hatalommal, ha igazságos célok, a szocializmus, a haladás eszméje vezérli.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /fok jend...34.folyt./e

a vietnami nép győzelméhez nagyban hozzájárult az, hogy egy pillanatig sem állt egyedül; támogatták a szocialista országok, az egész haladó emberiség.

a vietnami fegyverszüneti megállapodás aláírása után fellélegzett a világ. ámde a fegyverszünet még nem tartós béke. egyetlen percre sem szabad megfeledkezni arról, hogy a saigoni vezetők csak vonakodva írták alá a fegyverszüneti megállapodást s csapataik azt ma is megsértik. kemény, következetes harcra van szükség ahhoz, hogy a megállapodásban foglaltak megvalósuljanak. a 12 ország külügyminisztereinek párizsi értekezlete - mint ismeretes - az ENSZ főtitkárának jelenlétében eredménnyel zárult. az elfogadott dokumentum nagy szerepet játszik majd abban, hogy a vietnami fegyverszünet tartós békévé váljon. ennek azonban az a feltétele, hogy a békeszerető erők határozottan visszautasítsanak minden olyan kísérletet, amely az elért megállapodások végrehajtásának elodázására, kijátszására irányul.

a magyar nép kezdettől fogva testvéri szolidaritást vállalt a vietnami nép önfeláldozó harcával. odaadón támogatta ezt a küzdelmet, mert abból indult ki, hogy vietnam földjén az egyetemes emberi haladás ügyéért, így a magyar nép ügyéért is folyt a küzdelem. ezt tesszük a jövőben is. a magyar népköztársaság eleget téve a felkérésnek, tagságot vállalt a nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottságban; mély meggyőződése, hogy ezzel a vietnami népek, a békének tesz szolgálatot.

a vietnami fegyverszünet létrejöttével napirendre került a másik két indokínai ország, Laosz s Kambodzsa helyzetének rendezése.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jenő...35. folyt./e

megnyugvással vettük tudomásul, hogy létrejött a fegyverszünet Laoszban. reméljük, hogy hamarosan sor kerül a kambodzsai probléma megoldására is. az enyhülés folyamata Európában tovább folytatódik. az európai biztonsági értekezlet 1972. november 22-én megkezdődött előkészítő tanácskozásának decemberi szakaszában sikerült tisztázni a tanácskozás szervezeti kérdéseit, a januári-februári ülészakon benyújtásra kerültek a biztonsági értekezlet napirendjével kapcsolatos indítványok. jelenleg a napirendi javaslatok egyeztetése folyik, majd pedig sorra kerülnek más megoldásra váró problémák is.

a magyar népköztársaság kormányának képviselői aktívan közreműködnek a tanácskozás munkájában. reméljük, hogy hamarosan megszületik a megállapodás a biztonsági értekezlet ez év nyarán történő összehívásáról. az északatlanti szövetség néhány állama kevés lelkesedést mutat az európai biztonsági értekezlet mielőbbi összehívása iránt. egyes nyugati hatalmak félnek az európai enyhüléstől, s taktikájukat a halogatás jellemzi. ezzel számukra előnyös megállapodást szeretnének elérni a bécsben megkezdődött haderőcsökkentéssel kapcsolatos tárgyalásokon.

a haderőcsökkentésről jelenleg folyó tanácskozásnak az a célja, hogy tisztázza a később megindítandó érdemi tárgyalások néhány kérdését; megállapítsa a résztvevő országok körét és státuszát, valamint kidolgozza a tárgyalások napirendjét és ügyrendjét. a haderőcsökkentés - mint minden, ami a leszerelés problémakörébe vág - nem oldható meg könnyen. ez magyarázza a viszonylag lassu előrehaladást. kormányunk folyamatosan tanulmányozza a probléma megoldásának lehetőségét.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jenő...36. folyt./e

a megközelítésben népünk és szövetségeseink népeinek, e térség biztonságának érdekeiből indulunk ki. éppen ezért mi csak olyan megállapodást fogadhatunk el, amely az egyenlő biztonság elvén alapszik. következésképpen nem érthetünk egyet néhány nyugat-európai ország olyan elképzelésével, ami egyoldalú előnyöket biztosítana a nato-nak.

sajnos nem számolhatok be előrehaladásról a közel-keleti feszültséget illetően. az erőfeszítések ellenére sem sikerült még kiküszöbölni az izraeli agresszió következményeit, sőt az izraeli szoldateszka újabb és újabb agresszív tettekkel hívja fel magára a figyelmet. az agresszió tüzfészket már régen ki lehetett volna oltani, ha az egyesült államok megvonta volna támogatását izraeltől. ugy látszik azonban, hogy egyes imperialista vezető körök még most sem adták fel a közel-keleti országok haladó rendszereinek megdöntésére szőtt elképzeléseiket, és továbbra is segítséget adnak az elfoglalt arab területek, vagy legalább is azok stratégiai és gazdasági tekintetben értékes részeinek bekebelezéséhez. ennek ellenére reméljük, hogy a sokirányú nemzetközi erőfeszítések végül is sikerre vezetnek, s a közel-keleti problémát békés uton rendezni lehet.

a magyar népköztársaság népének rokonszenve mindig is a megtámadott arab népek oldalán állt. hazánk aktívan részt vesz a szovjetunió és más szocialista országok erőfeszítéseiben, amelyek az izraeli agresszorok visszaszorítását célozzák. továbbra is az a véleményünk, hogy izraelnek maradéktalanul végre kell hajtania a biztonsági tanács 1967 novemberi határozatát.

/folyt.köv./

bkk. 1. /föck jenö...37.folyt./e

kormányunk, a x. kongresszus határozatainak megfelelően, folytatja erőfeszítéseit hazánk és más országok kétoldalu kapcsolatainak fejlesztésére. külpolitikai tevékenységünkben a legnagyobb figyelmet hazánk és a szocialista országok közötti sokrétű kapcsolatok bővítésére fordítottuk. különösen drága nekünk a szovjetunió és a magyar népköztársaság viszonya, s mindent megteszünk annak még bensőségesebbé tételére. a szovjetunió párt- és kormányküldöttségének múlt év őszén magyarországon tett látogatása alkalmából létrejött megállapodások végrehajtása rendben folyik. mind a szovjetunióban, mind a magyar népköztársaságban összeállították azoknak az intézkedéseknek a terveit, amelyek alkalmasak testvéri együttműködésünk további erősítésére.

kormányunk továbbra is nagy figyelmet fordít hazánk és a fejlődő országok együttműködésére, különösen országunk és a haladás útján járó fejlődő országok kapcsolataira. a magyar népköztársaság erejéhez mérten gazdasági és politikai támogatást nyújt ezeknek az országoknak; segítjük azon törekvéseiket, hogy gazdaságilag megerősödjenek, politikai függetlenségük megszilárduljon és megszűnjék kiszolgáltatottságuk az imperializmussal szemben.

a magyar népköztársaság a békés egymás mellett élés lenini elve alapján változatlanul törekszik viszonyának fejlesztésére a többi országokkal. az utóbbi időben tett erőfeszítéseink közül megemlítem vályi péter miniszterelnökhelyettesnek az egyesült államokban és kanadában tett látogatását. miniszterelnökhelyettesünk látogatása e két országban, megbeszélései a vezető személyiségekkel, fontos állomása országaink javuló viszonyának.
/folyt.köv./

bkk. 1. /föck jenö...38.folyt./e

az egyesült államok kormányával számos kérdésben kormányunk nem ért egyet, kétoldalu kapcsolatainkban is vannak még megoldandó problémák. reméljük, hogy a most aláírt vagyoni jogi megállapodás után a köztünk meglévő egyéb rendezetlen kérdésekre is megtaláljuk a megoldást. a kanadai látogatás álláspontunk kifejtését, sokoldalu eszmecsere-t tett lehetővé, elősegíti államközi és gazdasági kapcsolataink fejlődését.

kormányunk mindig is nagy fontosságot tulajdonított a szomszédos ausztriához fűződő viszonyunknak. kapcsolataink fejlődésének újabb jelentős állomása lesz dr. bruno kreiskynek, az osztrák köztársaság kancellárjának március végén esedékes magyarországi látogatása. várakozással tekintünk a látogatás elé és úgy véljük, hogy az elősegíti majd a két ország jószomszédi viszonyának gyümölcsözőbbé tételét.

a német szövetségi köztársaság fontos helyet foglal el Európában, s számunkra sem lehet közömbös, hogy milyen politikát folytat.

a magyar népköztársaság kormánya számos alkalommal megelégedéssel állapította meg, hogy a német szövetségi köztársaság jelenlegi kormánya, dr. willy brandt kancellár vezetésével konstruktívan járul hozzá az európai viszonyok normalizálásához. ez a kormány felhagyott elődeinek anakronisztikus törekvéseivel, felismerte az európai realitásokat és együttműködésre törekszik a szocialista országokkal.

a szocialista országok erőfeszítései mellett ennek a politikának is köszönhető, hogy sikerült olyan fontos megállapodásokat
/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...39.folyt./e

létrehozni, mint a szovjetunió, a lengyel népköztársaság és a német szövetségi köztársaság szerződése, a nyugat-berlinről szóló négyhatalmi megállapodás, a német demokratikus köztársaság és a német szövetségi köztársaság alapszerződése. bizzunk benne, hogy az alapszerződés még ez év első felében megerősítést nyer és ezt követően mindkét német államot felveszi az ensz-be. ezzel teljessé válik a német demokratikus köztársaság - mellyel nagyon jó, testvéri kapcsolataink vannak - diplomáciai elismerése.

a német szövetségi köztársaság és a szocialista országok kapcsolatainak útjában álló akadályok nagyrészt elhárultak ugyan, maradt azonban még egy megoldatlan probléma, a müncheni diktátum érvénytelenítésének kérdése. e kérdés rendezése még szélesebbre tárja az utat a szocialista országok és a német szövetségi köztársaság kapcsolatainak fejlesztése előtt. reméljük, hogy a német szövetségi köztársaság kormánya konstruktívan viszonyul majd a csehszlovák szocialista köztársaság kormányának e probléma rendezését célzó javaslataihoz, s ez a kérdés is rövidesen lekerül a napirendről.

ami hazánk és a német szövetségi köztársaság kapcsolatait illeti, az utóbbi években jelentősen fejlődtek. gazdasági és kulturális kapcsolataink széleskörűek. a két ország politikusainak találkozási is gyakoriak.

hátra van azonban a diplomáciai kapcsolatok helyreállítása a két ország között. nekünk érdekünk a diplomáciai kapcsolatok mielőbbi rendezése, s úgy tudjuk, hogy az nszk kormánya ugyanezt vallja.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /focok jend...40. folyt./e

a magyar népköztársaság kormányának álláspontja ebben a kérdésben közismert: országunk és a német szövetségi köztársaság diplomáciai kapcsolatai felvételének kérdését nem kezeljük elazítottan, azt hazánk és szövetségeseinek érdekeivel összhangban kívánjuk megoldani. úgy véljük, a müncheni diktátum érvénytelenítésében való megállapodás csehszlovákia és a német szövetségi köztársaság kormánya között az utolsó akadályt is eltávolítaná országaink diplomáciai kapcsolatai felvételének útjából.

tisztelt képviselő elvtársak!

céljaink, terveink és soronkövetkező feladataink, úgy látjuk, reálisak. fontos feladatunk a gazdálkodás határfokának javítása a népgazdaság minden területén. ennek nélkülözhetetlen feltétele az állampolgári fegyelem megszilárdítása. hangsúlyozni szeretném, hogy a szocialista demokrácia az állampolgári jogok biztosítása és következetes védelme mellett megköveteli a szigorú rendet és a fegyelmet is, a törvények, határozatok és rendeletek előírásainak betartását, következetes végrehajtását. ez minden egyes állampolgárnak - beosztására való tekintet nélkül - lelkiismeretbeli kötelessége. népünk mind világosabban látja, hogy előrehaladásunk csakis így biztosítható. meggyőződésünk, hogy törekvéseinket úgy tudjuk maradéktalanul teljesíteni, ha támogat bennünket az ország dolgozó népe, s feladataink tudatosítása tekintben válik a tömegek alkotó erejévé.

a negyedik ötéves terv sikeres végrehajtásáért folyó munkaverseny, az egyre gazdagabbá váló és terebélyesedő szocialista brigádmozgalom fellendülése a bizalmat, céljainkkal való egyetértést mutatja.

/folyt.köv./

p a r l a m e n t

bkk. 1. /focok jend...41.folyt./e

mi, a kormány tagjai, igyekszünk úgy dolgozni, hogy megfelelhessünk a bizalomnak. arra törekszünk, hogy politikai, szakmai és erkölcsi szempontból a legalkalmasabbak legyenek a vezetők és a dolgozók ügyeit intézők. a kormány bizik abban, hogy a központi bizottság határozata nyomán kialakult aktív, alkotó politikai légkörben az élet minden területén újabb sikereket érünk el. /mt1/

- 42 -

bb 36. a márciusi bérelőlegek már magasabbak lesznek - a
munkügyi minisztérium a bérintézkedések végrehajtásáról

i sl/gg/ny sb -cz

1973. március 20.

a munkügyi minisztérium kezdettől figyelemmel kíséri a március elsején életbe léptetett központi bérpolitikai intézkedések végrehajtását, továbbá azt is, hogy saját erőforrásokból milyen arányokban hajtanak végre a vállalatoknál bérfejlesztéseket. az eddigi tapasztalatokról a minisztériumban a következőket mondták az mti munkatársának:

- tapasztalataink szerint a vállalatoknál a kormány intencióinak megfelelően használták fel a központi bérfejlesztési összegeket, s ezek az elvek érvényesülnek a saját forrásokból származó béremelések elosztásánál is. január végén valamennyi vállalat megismerte központi béremelési kereteit. az elosztás helyi elveit és módszereit, a differenciálás konkrét rendszerét még döntés előtt különböző tanácskozásokon megvitatták az érintett munkás-művezetői kollektívákkal, s a felosztásról - a kollektívák helyes és reális javaslatait figyelembe véve - a gazdasági vezetők a helyi szakszervezeti szervekkel egyetértésben gondoskodtak.

az átlagosnál nagyobb béremelést kaptak a nehéz fizikai munkát végzők. emelték a harmadik-negyedik műszakban dolgozók bérét, bérpótlékát, sokhelyütt pótlékot vezettek be a második műszakosoknak. nagy gondot fordítottak a nők munkájának nagyobb anyagi megbecsülésére, a bér-aránytalanságok csökkentésére.

a vállalatok igyekeztek a saját forrású bérfejlesztés felhasználását összehangolni a központi bérpolitikai keret felosztásával. 1973-ra általában három-négy százalékos saját forrású bérfejlesztést terveznek a vállalatok, bár a különbségek meglehetősen nagyok, 1-től 6 százalékig terjednek. a sajátterejű bérfejlesztések körülbelül kétharmadáról már most döntöttek, úgyelve arra, hogy ebből is arányosan részesüljön a munkásság.

a béremelések technikai lebonyolítása is igen nagy és körültekintő munkát igényel. egyes vállalatoknál több tízezernyi darabbért kellett átszámítani, s megfelelő kimutatásokat, értesítéseket kellett készíteni az új személyi besorolás alapbérékről is. az írásos értesítéseket az alapbérékről általában valamennyi érintett dolgozó megkapta, s az új darabbérékről is tájékoztatták a műhelyek kollektíváit. semmi akadályja annak, hogy márciusi bérét már a felemelt összegben kapja az érintett 1.3millió dolgozó, továbbá azok is, akiknek csupán a vállalati forrásokból emelték a bérét. a felemelt márciusi béreket április első napjaiban fizetik ki, de már a márciusi előlegfizetéskor is vastagabb lesz azoknak a borítékja, akiket a bérintézkedések érintenek. /mt1/

14.35/ny

-25-

MT 1505

bb 37. az öregek szociális ellátásáról tárgyalt a békés megyei tanács végrehajtóbizottsága

vid/fm/ny -cz

1973. március 20.

az öregekről való szociális gondoskodás sokat javult az utóbbi években békés megyében, - állapították meg a megyei tanács végrehajtóbizottságának keddi kibővített ülésén. 1972-ben több mint hat és fél millió forintot fordítottak szociális segélyezésre -, másfél millióval többet, mint 1969-ben. rendkívüli szociális segélyekre, szintén többszáz ezer forintot szánnak évente. a legjobban gazdálkodó termelősövetkezetek kiegészítik idős tagjaik nyugdíját, díjmentesen megművelik az öregek háztáji földjét, ellátják őket tüzelővel, kenyérnekvalóval.

megyeszerte azonban sok a csekély nyugdíjból, vagy anyagi támogatás nélkül élő öreg, magános ember. békésben eddig az idős emberek számára 26 napközi otthon épült, ahol több, mint 700 személy napközi ellátásáról gondoskodnak. kiemelkedő tevékenység gyulán, amiért a megyei tanács végrehajtóbizottsága dicséretben részesítette a gyulai városi tanácsot. /mt1/

-. -

bb 38. két évi szabadságvesztésre ítélték a halálos balesetet okozó gépkocsivezetőt

vid/fm/ny -cz

1973. március 20.

nagyobb mennyiségű esőzselével fogyasztása után ült ivó-cimboráival együtt gépkocsijába péter pál 43 éves mozdonyfelvigyázó, esztergom-tábori lakos. esz

tergom felé haladva szorosán követtek egy autóbust. a busz vezetője lassított és szabályosan jelezte megállási szándékát. az ittas péter pál azonban ezt nem vette észre és fékezés nélkül, 70 kilométeres sebességgel belerohant az autóbuszba. a személygépkocsi utasai közül ollári attila esztergom-tábori lakos a helyszínen meghalt, molnár lajos dorogi lakos és péter pál súlyos sérüléseket szenvedett. a kocsi első fele a felismerhetetlenségig összetört, s 50.000 forint értékű kár keletkezett az autóbuszban is. a busz utasai közül senki sem sérült meg.

az esztergomi megyei bíróság péter pált két évi szabadságvesztésre ítélte, a járművek vezetésétől pedig öt évre eltiltotta. /mt1/

14.50/ny

-. -
-26-

MF 1510

bb. 39. háromezer zsák cement egy óra alatt - az alföldi olajbányászok bravuros munkasikere makón

vid/e kz -cz

1973. március 20.

a hazai olajipar nem mindennapi bravurját hajtották végre kedden délelőtt a makói 2-es számú furási ponton a nagyalföldi kutató és feltáró üzem orosházi üzemegységének olajbányászai: egy óra alatt kétszáz tonna súlyú bélésűcsövet és 3 000 zsák cementet építettek be a jelenleg 3 810 méter mélységű kutba.

a rendkívül precíz, összehangolt munkát igénylő hatalmas feladat végrehajtására az üzem szakemberei előzetes programot dolgoztak ki, s ebben mind a munkásgárdának, mind pedig a gépeknek mértani pontossággal meghatározták a feladatát. egyebek között 16 nagyteljesítményű cementező agregátort, nyolc cementező tartálykocsit vetettek be, hogy biztosítsák a beépítés folyamatoságát. késedelem vagy technikai akadály esetén ugyanis a gyorsan kötő cement meggátolta volna a kitűzött feladat végrehajtását. a munka elvégzéséhez az üzem műszaki osztályának mérnökei speciális elektromos meghajtású, automata liftrendszert is terveztek.

a kedden elvégzett beépítéssel megteremtették a feltételét annak, hogy az 5 000 méter mélységűre tervezett kut műveleteit tovább folytassák, s második biztonsági bélésűcsövének elhelyezésére is sor kerülhessen.

a makói határában dolgozó olajbányászok egyébként az ország második legnagyobb mélységűre tervezett kutjának furásánál is rekordteljesítményt produkáltak. a kívánt 3 810 méteres mélység szakaszt 101 nap alatt érték el, 50 nappal korábban, mint az országos rekordot tartó hód-1-es kutatófurásnál. /mt1/

-. -

f e l h a s z n á l h a t ó: 17.00 órától!

bb. 40. gáspár sándor csepelen

t -don/e zs -cz

1973. március 20.

gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára kedden egész napos látogatást tett csepelen. a kerületi pártbizottság székházában ribánszki róbert, a 21. kerületi pártbizottság első titkára adott tájékoztatót a nagymutú munkáskerület életéről, valamint a megoldásra váró feladatokról.

gáspár sándor ezután a kerületi vezetők társaságában megtekintette a kedden megnyitott „váci Mihály” könyvesboltot, majd a mahart szabadkikötőbe látogatott. itt kiss jános igazgató és varga andor, a kikötő pártbizottságának titkára kalauzolta gáspár sándort, aki a dunai konténeres szállítással, az átrakodást segítő új gépi berendezésekkel ismerkedett.

/folyt.köv./
15.48/e

- 27 -

MF 1600

bb. 40. /gáspár sándor...folyt./e

fölkereste az 1-es számú szakmunkásképző intézetet is, ahol buda istván munkaügyi miniszterhelyettes, skolnik vilmos, az intézet igazgatója és ivancsik béla, a tanintézet pártbizottságának titkára fogadta. a szakmunkásképző intézetben tartott gyűlésen gáspár sándor időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről adott tájékoztatást. végül a duna termelészövetkezetet kereste fel gáspár sándor. /mt1/

bb. 43. tanácsköztársasági emlékünnepségek

ö vid-fm/mné/e fm -cz

1973. március 20.

kedden országsszerte megkezdődtek a tanácsköztársaság kikiáltása 54. évfordulója tiszteletére rendezett emlékünnepségek.

szolnokon, a szakszervezetek székházában működő megyei munkásmozgalmi klub veteránjai ünnepi összejövetelen emlékeztek meg az évfordulóról. dr. máté mátyás veterán, a szolnoki MÁV járműjavító üzem volt munkása mondott ünnepi beszédet. jászai ferenc - aki szolnokon az 1918-ban megalakult helyi kmp-szervezet legelső titkára volt - a vörös hadsereg harcait elevenítette fel, beszélt a tanácsköztársaság védelmében vívott szolnoki és felvidéki harcokról, a proletariátus hősi helytállásáról. az ünnepségen az ifjuság küldöttei is részt vettek és köszöntötték az egykori hősi harcok élő tanuit. a szolnoki nyomdaipari vállalat kisz-szervezetének irodalmi csoportja tanácsköztársasági emlékműsort adott elő. a vásárhelyi pál közgazdasági szakközépiskola tanulói bemutatották a veteránoknak azokat a dokumentumokat, amelyeket a honismereti gyűjtőmunka során kutattak fel a tanácsköztársaság idejéből és helyeztek el emlékalbumokba.

komlón kun béla emléknapok kezdődtek. három napon át a proletárdiktatura eseményeire és vezetőjére emlékeztek a mecseki bányászváros ifjusága. az ünnepségsorozat első napján a fiatal sportolók emlékversenyen vettek részt a kisz által alapított kun béla kupa elnyeréséért, amelyet egy esztendőig őriz majd a legjobb csapat. a kun béla-napok további programjában emlékünnepség, dokumentumkiállítás, bányásztalálkozó, emlékpályázat és forradalmi dalverseny szerepel.

/folyt.köv./

16.00/e

- 28 -

Na' 16⁰⁵

bb. 43. /tanácsköztársasági...folyt./e

somogy megye általános, közép- és felsőfoku oktatási intézményeiben ünnepségeken emlékeztek meg az első magyar proletárlámról. több pártalapszervezetben is tartottak ünnepi taggyűlést, amelyen köszöntötték a veteránokat. kaposvárott, a városi pártbizottság nagytermében három városi pártalapszervezet tartotta közösen ünnepi taggyűlést, amelyen a hámán kató általános iskola tanulói emlékműsort adtak, és szeretettel köszöntötték a taggyűlésen résztvevő somogyi pál író, aki 1919-ben a latinca-század politikai biztosa volt.

nyiregyházán immár hagyomány, hogy a város fiataljai menedalversennyel köszöntik a tanácsköztársaság évfordulóját. az idei évforduló előestéjén, kedden mintegy 700 fiatal részvételével rendezték meg a fiatalok színpompás demonstrációját. a fiatalok fáklyákkal vonultak fel az arany jános utcán, a szamuely szoborhoz, s közben mozgalmi dalokat énekeltek. a felvonulás után nagy lászló, a kisz városi bizottságának titkára méltatta az évforduló jelentőségét, majd a fiatalok koszorút helyeztek szamuely szobrára, s ekkor került sor a dalverseny eredményhirdetésére is.

balassagyarmaton, a városi párt-, állami- és tömegszervezetek, fegyveres testületek képviselői és a középiskolák kisz-fiataljai megkoszorúzták a tanácsköztársasági emlékművet. hasonló ünnepséget rendeztek szécsényben is.

a tanácsköztársasági emlékünnepség zajlott le a kecskeméti gépipari és automatizálási főiskolán is - az intézet hagyományos rendezvénye, a ságvári endre kollégiumi napok keretében. az iskola halljában lévő ságvári-szobornál tartott ünnepségen dr. ságvári ágnes kandidátus, a kommunista mártír nővére mondott beszédet. /mt1/

bb. 44. nemzetközi tanácskozás kezdődött a műszaki rajzok szabványosításáról

1 kg/gg/e sb -cz

1973. március 20.

a kgst szabványügyi állandó bizottságának négynapos szakértői értekezlete kedden megkezdődött a royal szállóban. a tanácskozáson résztvevő szakemberek az építő- és a gépiparban használatos műszaki rajzok méreteire, jelölésére dolgoznak ki szabványokat. /mt1/

16.05/e

- 29 -

Na' 16¹⁰

bb. 41. megkezdődött a 11. kisleludny-napok megyei döntője győrött
vid fm/11 cz 1973. március 20.

a kisz győr-sopron megyei bizottsága, a győr-sopron megyei és a győri városi tanács az idén rendezi meg tizenegyedik alkalommal a kisleludny napokat. az elmúlt hetekben a városi, járási területi bemutatónkon több mint kétezer fiatal vetélkedett. a megyei döntőbe való jutásért. a döntő kedden délelőtt a köztársaság téren kisleludny károly szobrának megkoszoruzásával kezdődött, majd délután az ifjúsági házban ötven vers- és prózamondó lépett pódiumra.

ugyanezen a napon a jedlik ányos gépipari és szakközépiskolában kiállítás nyílt abból a száz képzőművészeti, fotó- és iparművészeti pályamunkából, amelyeket a megye fiataljai a kisleludny napok pályázatára küldtek be./mti/

--

bb. 42. ifju választók nagygyűlése a győr megyei állami építőipari vállalatnál

vid fm/11 nz 1973. március 20.

a győr sopron megye állami építőipari vállalatnál kedden nagygyűlést tartottak az először választó fiatalok részvételével. mintegy háromszáz fiatal előtt kovács sándor országgyűlési képviselő, a magyar vagon- és gépgyár dolgozója mondott beszédet a választások, az ifjúsági törvény jelentőségéről, s beszámolt győr város illetve az egész népgazdaság fejlődéséről. utalt arra, hogy az ifju választók mindegyike résztvett már annak a nagyszerű programnak a megvalósításában, amelynek eredményeként az elmúlt esztendőben győr-sopron megyében több mint négyezer lakást adhattak át rendeltetésének. kérte a fiatal építőket, hogy a következő esztendőben is minden erejükkel támogassák a kormány lakásépítési célkitűzéseinek megvalósítását./mti/

--

16.10/11

- 30 -

NA 1620

felhasználható: 19.00 órától

bb. 45. a pécsi balett 300. előadása székhelyén

vid/e fm -cz 1973. március 20.

„házi jubileumot, „ünnepelt kedden a pécsi balett: az 1960-ban alakult együttes ezen az estén szerepelt háromszázad-szor székhelyén. a pécsi közönségnek, bágya andrás-tóth sándor „társaság, „és „egyszer volt... „ című balettjeit mutatták be. /mti/

bb. 46. százhusz fiatalnak adta át a kitüntetést dr. szekér gyula nehézipari miniszter

t bé/pá/e -cz 1973. március 20.

kedden a nehézipari minisztériumban bensőséges ünnepség keretében 120 fiatalnak adta át dr. szekér gyula nehézipari miniszter a bányászat, illetve a nehézipar kiváló dolgozója címet. részt vettek ezen a rendezvényen a miniszterhelyettesek, a főosztályvezetők, valamint az illetékes ágazati szakszervezetek főtitkárai is. főcze lajos, a kisz központi bizottsága titkárnak megnyitóját követően a kisz megalakulásának évfordulója alkalmából dr. szekér gyula nehézipari miniszter az iparágban dolgozó több mint százezer ifjúnak tevékenységét méltatta. hangoztatta többek között, hogy a nehézipar dinamikus fejlődése elképzelhetetlen a fiatalok lendülete, lelkesedése nélkül. a százezer fős tabor a népgazdaság kulcsterületein tevékenykedik, szerepük van a népgazdaság többi ágának fejlődésében is. az energiaipar, a bányászat, az alumíniumtermelés és a vegyipar ugyanis minden területen érezteti hatását. a továbbiakban a nehézipar fiataljainak szervezettségéről beszélt, hangoztatta, hogy kiemelkedő eredményeket értek el a különböző védnökségekben. az elmúlt tíz év alatt összesen hatmillió óra társadalmi munkát végeztek a fiatalok, s jelentős részük volt abban, hogy a dunai kőolajipari vállalat, a dunamenti hőerőmű, a gagarin hőerőmű időben megkezdhette üzemelését. a jövőben a petrokémiai program megvalósításában, valamint az erőműépítésben egyaránt nagy feladat vár a fiatalokra.

az ünnepséget követően a nehézipari minisztérium vezetői és a kitüntetett fiatalok baráti beszélgetésére került sor./mti/

16.18/e

- 31 -

NA 1625

S
bb. 48. erdey-gruz tiber

il cz

1973. március 20.

a magyar tudományos akadémia elnöke kedden hivatalában fogadta w. k. chagula tanzániai gazdasági és tervezésügyi minisztert, a párdi imrénék, az országos tervhivatal elnökének meghívására hazánkban tartozkodo delegáció vezetőjét./mti/
--

bb. 47. urbanisztikai nyári egyetem szombathelyen

vid fm/1l cz

1973. március 20.

az első urbanisztikai nyári egyetem szombathelyen nyitja meg kapuját ez év augusztusában. hazánk nyolcvan városán kívül közép-európa középvárosait is várják az időszerű városépítési rekonstrukciós és más témákkal foglalkozó kurzusra. a nyári egyetem tanácsának keddi ülésén közölték, hogy eddig 17 magyar város - köztük budapest, győr tatabánya, salgótarján, nyíregyháza - jelentkezett. a városi tanácsok urbanisztikai kérdésekkel foglalkozó szakemberei körében nagy az érdeklődés az egyetem iránt. a külföldi városok közül graz adta hírül elsőként hogy képviselteti magát. szombathely és a kelet-ausztriai város között hagyományosan jó kulturális, egészségügyi és ujabban kereskedelmi kapcsolatok vannak. grazon kívül eisenstadt, fürstenfeld és Wienerneustadt polgármestere is meghívót kapott. szlovén és csehszlovák városok részvételére is számítanak. vas megye szovjet testvérterületét, a mari autonóm szovjet szocialista köztársaságot tiz-tagu delegáció képviseli.

az urbanisztikai nyári egyetem idején szombathelyen „épülő vas megye”, a sárvári nádasy várban pedig „sárvár tervez, ósárvár épít”, címmel fotó- és makett-kiállítás nyílik. a vas megye magyar és nemzetiségi népi építészetét képviselő muzeumfalú szintén megnyitja kapuját./mti/
--

46.23/1l

NA 17¹⁵

- 32 -

bb.49. diplomaták a petőfi irodalmi muzeumban

pá/e la

1973. március 20.

nagy lajosnak, a külügyminisztérium protokoll osztálya vezetőjének meghívására a budapesti akkreditált diplomáciai képviselők vezetői megtekintették a petőfi irodalmi muzeumban rendezett petőfi emlékkiállítást. a vendégeket dr. illés lászló, a muzeum főigazgatója üdvözölte. a kiállítás megtekintését követő műsorban közreműködött bárki zsuzsa, darvas iván, gombos katalin, várkonyi zoltán és vitai ildikó. a meghívottak mind a kiállításon látottakat, mind a műsort nagy tetszéssel fogadták.
/mti/
--

bb.50. csehszlovák államférfiak köszönő távirata

pá/e la

1973. március 20.

gustav husak, csehszlovákia kommunista pártja központi bizottságának főtitkára, ludvik svoboda, a csehszlovák szocialista köztársaság elnöke, lubomir strougal, a szövetségi kormány elnöke táviratban mondott köszönetet kádár jánosnak, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága első titkárának, losonczy pálnak, az elnöki tanács elnökének, focs jenőnek, a minisztertanács elnökének a februári győzelem 25. évfordulója alkalmából küldött jókívánságaikért. bohuslav chnoupek, csehszlovákia külügyminisztere ugyancsak táviratban köszönte meg péter jános külügyminiszter üdvözlését. /mti/
--

bb. 51. szekszárdi borverseny

vid/e fm la

1973. március 20.

szekszárdon kedden városi borversenyt rendeztek, amelyen 103 - köztük 41 vörös - bormintát bíralt el három zsűri. a szekszárdi nagyüzemek és egyéni szőlősgazdák jó munkáját bizonyítja, hogy 92 bor kapott érmet, közülük 33 arany-, harminc pedig ezüstérmes lett.

aranyérmet nyert a szekszárdi állami gazdaság hat - nagyrészt 1971. évjárata - vörösbora, továbbá a szekszárdi jóreménység tsz hároméves, 130 holdas telepítése első terméséből származó cabernet és rizling szilváni bora; a garay tsz cirfandlija és muskotály. tiz egyéni termelő is aranyérmet szerzett kitűnő boraival. nagydíjjal egyedül fogarasi márton szőlősgazda zamatos kadarkáját jutalmazták. /mti/
--

17.08/e

- 33 -

NA 17¹⁵

bb. 52. kádár jános,

pá/e zs la

1973. március 20.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára levélben köszöntötte rodney arismendi-t, az uruguayi kommunista párt központi bizottságának első titkárát 60. születésnapja alkalmából. /mti/

bb. 53. a műcsarnokban megnyílt renato guttuso kiállítása

t nn/gg/e zs la

1973. március 20.

kedden a kulturális kapcsolatok intézete és a kiállítási intézmények rendezésében a műcsarnokban megnyílt a világhírű olasz festőművész, renato guttuso kiállítása. a tárlatot, amelyet előzőleg prágában az ottani nemzeti galériában mutattak be, dr. aradi nóra, a magyar tudományos akadémia művészettörténeti csoportjának igazgatója nyitotta meg. megjelent dr. orbán lászló, a művelődésügyi miniszter első helyettese, dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke, s társadalmi, politikai és művészeti életünk számos más ismert személyisége. ott volt mario franzi budapesti olasz nagykövet is.

renato guttuso műcsarnokban látható 62 alkotását, amelyek zömmel az utolsó 8-10 év termékei, április 15-ig tekinthetik meg az érdeklődők. a 61 éves mester a forradalmi eszme, a békeharc, a szabadságukért küzdő népek mozgalma mellett megörökített vásznain különféle színes tájakat, érdekes portrékat. /mti/

bb. 54. megkezdődtek a kerületi megemlékezések az mhsz negyedszázados jubileumáról

1 vt/tm/e zs la

1973. március 20.

megkezdődtek a magyar honvédelmi szövetség megalakulásának 25. évfordulójához kapcsolódó budapesti kerületi ünnepségek. az első ünnepi megemlékezést az mhsz budapesti vezetősége kedden délután rendezte angyalföldön, a fémmunkás vállalat frangepán utcai kulturházában.

/folyt.köv./
17.10/e

- 34 -

NA 174

bb. 54. /megkezdődtek a kerületi...folyt./e

az ünnepségen a honvédelmi minisztérium képviselőjében részt vett kovács páل vezérőrnagy, s ott volt tóth lajos vezérőrnagy, a zrinyi miklós katonai akadémia parancsnoka is. ugyancsak jelen voltak az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport budapest nevét viselő alakulata parancsnokságának magasrangú képviselői.

istvánfi józsef, az mhsz budapesti titkárhelyettese mondott beszédet, majd szovjet katonaművészek adtak nagyszerű műsort.

hasonló ünnepségek lesznek a következő napokban több más fővárosi kerületben is. /mti/

bb. 55. koszoruzás a kun béla téren

1 vt/fné/e zs la

1973. március 20.

a tanácsköztársaság kikiáltásának 54. évfordulója előestéjén, kedden koszoruzási ünnepséget rendeztek budapesten a 8. kerületi kun béla téren az első magyar proletárdiktatura kiemelkedő vezető személyiségei - kun béla, landler jenő és szamuely tiber - emlékművénél. a 8. kerületi pártbizottság koszoruját petrák ferenc első titkár, valamint orosházi béla és dr. pásztor lászló, a pártbizottság titkárai helyezték el. ezt követően a 8. kerületi tanács, a kisz bizottság és a kerületi fegyveres testületek képviselői koszoruztak. ugyancsak elhelyezték a kegyelet és a hála virágait a 8. kerületi üzemek, intézmények, hivatalok, iskolák küldöttei. /mti/

bb. 56. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 órától 18 óráig:

la/e

1973. március 20.

32. a béke világkongresszus előkészületei
33. tanácskozás a szolgáltatásokról
34. úttörők megyei szaktárgyi versenyei
35. kisz vándorzászló átadása
36. a munkaügyi minisztérium a bérintézkedésekről
37. a békés megyei tanács vb ülése
38. kétévi szabadságvesztés
39. alföldi olajbányászok bravuros munkasikere

/folyt.köv./

- 35 -

NA 1820

bb. 56. /Hirjegyzék...folyt./e

40. gáspár sándor csepelen
41. kiskaludny napok megyei döntője
42. ifjú választók nagygyűlése
43. tanácsköztársasági emlékünnepségek
44. nemzetközi tanácskozás a műszaki rajzok szabványosításáról
45. pécsi balett
46. 120 fiatal kitüntetése
47. urbanisztikai nyári egyetem
48. erdey-gruz tiber fogadta a tanzániai minisztert
49. diplomata a petőfi irodalmi múzeumban
50. csehszlovák államférfiak távirata
51. borverseny szekszárdon
52. kádár jános levele arismendihez
53. renato guttuso kiállítása
54. kerületi megemlékezések az mhsz jubileumáról
55. koszorúzás a kun béla téren
56. hírjegyzék

bb. 57. szerdán összeül az országgyűlés

1 tf/gg/zs/il La

1973. március 20.

az elnöki tanács - az alkotmány 22. paragrafusának //12/ bekezdése alapján március 21-re összehívta az országgyűlést. az ülésnek délelőtt 11 órakor kezdődik. a napirendi javaslatok között szerepel a minisztertanács munkájáról szóló kormány elnöki beszámoló és a büntető-eljárásról szóló törvénytervezet megtárgyalása./mti/

..-

bb. 58. véget ért Losonczi pál bács-kiskun megyei látogatása

vid fm/il La

1973. március 20.

Losonczi pál bács-kiskun megyei látogatásának második napja - keddi - programja kalocsán folytatódott. az elnöki tanács elnöke dr. román pálnak, a bács-kiskun megyei pártbizottság első titkárának és dr. gajdócsi istvánnak, a megyei tanács elnökének társaságában érkezett kora délelőtt a híres népművészeti és paprikatermesztési központba. a kalocsai népművészeti háznál a város és a népművészeti-háziipari szövetkezet vezetői fogadták. felyő lászló, a szövetkezet elnöke és gazdija péterné, a szövetkezet párttitkára mutatta be a népművészek műhelyeit, s közben egri károlyné népművész izelítőt adott a világhírű kalocsai pingáló művészetből.

/folyt. köv./

..-
-36-

M-1870

bb. 58./ véget ért folyt./ il

Losonczi pál ezután rövid időre betért a több mint 200 éves kalocsai első istván gimnáziumba, ahol bai jeno igazgató bemutatta az iskola természettudományi gyűjteményeit, köztük a páratlan és-ványtani gyűjteményt.

Innen a népművészet másik - legújabb - hajlékába vezetett Losonczi pál utja: a finomkerámiaipari művek kalocsai porcelánfestő üzemébe, amely a tavalyi sikeres próbaüzemelés után 1973 január elején kezdte meg az iparszerű termelést. kalocsai népi motívumokat festenek-égetnek rá porcelán étkes- és ital-készletekre, falitányérokra, vázákra és különböző ajándéktárgyakra -, ez évben 7 millió forint értékben. higy lászló, az alföldi porcelángyár igazgatója és benyada jennőné üzemvezető beszámolt arról hogy japán és olaszország is érdeklődik áruik iránt.

ezt követően a fűszer-paprika és konzervipari vállalat központi üzemét kereste fel az elnöki tanács elnöke. végvári istván igazgató mutatta be a korszerű fűszerpaprika-őrölő üzemét és a paprikaolajat kizárólag exportra termelő oleorezin üzemét. az igazgató elmondta, hogy az évi 300 millió forint termelési értéket - beleértve a konzerv - és térsztagyártó üzemekét is - néhány éven belül szeretnék 500 millió forintra növelni. a vállalat, a termelők és a nemesítők jó együttműködésének eredményeként évről-évre új paprikafajtákat honosítanak meg, növekednek a terméseredmények, nő a vállalat termelése, termelékenységé. hatvanegy tsz szállít nyersárut a vállalatnak.

Losonczi pál ezután a kalocsai tanács épületében találkozott a város vezetőivel. a járási székhely fejlődéséről, kommunális, kulturális és egészségügyi fejlesztési terveiről mester józsef, a kalocsai városi pártbizottság titkára és geri istván, a városi tanács elnöke számolt be. a legnagyobb gond a lakáshiány, bár a város lakóinak egyharmada új lakásba költözött az utóbbi 15-20 évben a negyedik öt éves tervben 1200 új lakás épül fel kalocsán.

Losonczi pál bács-kiskun megyei programja délután a kiskunhalasi járásban, a szanki gáz- és olajmezőn tett látogatással fejeződött be. itt falk miklós, a nagyalföldi kőolajipari vállalat szanki üzemének vezetője, országgyűlési képviselő, valamint a járás és a község több vezetője, köztük ispanovits márton, a járási pártbizottság első titkára a megyei képviselőcsoport vezetője fogadta Losonczi pált. falk miklós üzemvezető ismertette az elsősorban gázmezőnek tekinthető térséget, az üzem munkáját, mint mondotta az ország földgáz-termelésének jelenleg csak nem 20 százalékát szank adja, de még vannak feltáratlan területek is. Losonczi pál megtekintette az üzemet és elszólgetett az olajbányász szocialista brigádok képviselőivel./mti/

M-1890

..-

-37-

bb. 59. szerencsés kimentelű robbanás

vid 1l la

1973. március 20.

szerencsés kimentelű robbanás történt kedden délután rozmán ferenc esztergom-tábori fodrászüzleténél. a kisiparos egy raktár-helyiségben különféle a munkához használt szeszeket több üres ferrongáz palackot és egy ferrongázzal teli palackot tárolt. a háromszor három méteres épületben szabálytalanul egy kályhában tüzeltek. a hőtől a szesz meggyulladt és a teli palack felrobbant. az épület fala kidőlt. szerencsére ott senki sem tartozkodott a detonáció pedig nem volt olyan nagy hogy elérte volna a szomszédságban levő fodrászüzletet. a keletkezett kisebb tüzet az esztergomi tűzoltók gyorsan eloltották az ügyben a vizsgálat folyik. /mt1/

bb. 60. budapestre érkezett a sepsiszentgyörgyi állami színház társulata

t nn/mm/1l la

kedden budapestre érkezett a sepsiszentgyörgyi állami színház 30 főnyi társulata. a romániai művészek, akik a déryné színház vendégjátékát viszonozzák turnéjukkal. március 21-én inotán tamási áron csalóka szívárvány című művét játsszák, míg ugyancsak ezen az estén a láng gépgyár kulturtermében paul everac ki vagy te? című drámája kerül színre. csütörtökön tatabányán adják elő a sepsiszentgyörgyi művészek a csalóka szívárványt, pénteken tatán, szombaton cegléden vasárnap pedig a budapesti csepel művek művelődési otthonában. a program végén hétfőn a déryné színház kulich gyula téri otthonában 19 órakor a csalóka szívárványt, utána pedig 23 órakor a ki vagy te? című művet tolmácsolják.

paul everac kétszemélyes játékaának szereplői dukász anna érdemes művész a társulat igazgatója és péterffy ferenc. a csalóka szívárványban többek között ferenczy csongornak, cserngöffy lászló lónak király józsenek, borbáth ottília, fekete gyulának, d. vásárhelyi katalinnak és benczédi sándornak tapsolhat majd a hazai közönség. /mt1/

18.w50/1l

NA 1900

ms

bb. 63. országos tanácskozás a kisz honvédelmi nevelő munkájáról

vid gö/5,2/1l la

1973. március 20.

a kisz központi bizottsága és pest megyei bizottsága rendezésében kedden vacott országos tanácskozás kezdődött amelyen megvitatták az ifjusági szövetség honvédelmi nevelő munkájának, valamint az ifju gárda fejlesztésének időszerű kérdéseit. a tanácskozáson megjelent illisz lászló a kisz központi bizottságának titkára kutika károly vezérőrnagy az ifju gárda országos tanácsának elnöke, tóth endre, az msmp központi bizottsága agit-prop osztályának munkatársa, hegedüs károly, atanácsköztársaság harcosa.

a tanácskozás résztvevőit fodor lászló, a pest megyei kisz bizottság első titkára köszöntötte. elmondotta, hogy a megye fiataljaira az idén jelentős feladat hárul: augusztusban itt rendezik meg a 15. évfordulóját ünneplő ifju gárda országos szemléjét.

ezután illisz lászló tartotta meg vitaindító előadását. bevezetőjében megemlékezett 1848. a tanácsköztársaság és hazánk felszabadulásának évfordulójáról, majd szólt az ifju kommunisták munkájáról, a védnökség vállalások eredményeiről, az építőmunka melletti a hazáért érzett felelősség másik fokmérője a katonai szolgálatra való tudatos felkészülés hangoztatta. ezt a munkát a kisz bizottságok az alapszervezetek és az uttoró elnökségek döntő többsége a kisz központi bizottsága határozatának szellemében végzi a néphadsereg, a határőrség, a rendőrség és a munkásőrség segítségével. az ifju gárda munkájáról szólva elmondotta, hogy az a kisz honvédelmi nevelő munkájának egyre értékesebb bázisa.

ezután kutika károly vezérőrnagy az ifju gárda fejlesztésének időszerű feladatairól beszélt. a tanácskozás első napja több felszólalással fejeződött be. az értekezlet munkáját szerdán folytatják. /mt1/

bb. 61. időjárásjelentés

1l la

a meteorológiai intézet jelenté március 20-án kedden 19-órákor hideg éjszaka

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, egy-két helyen átfutó záporral. az időnként élénk északnyugati szél tovább mérséklődik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 8-13 fok között. /mt1/

19.30/1l

NA 1900

--

- 38 -

--

--

- 39 -

bb. 62. befejeződött a vegyipari szakmunkástanulók országos kémia-
versenye

t bé/pá/11 la

1973. március 20.

Kedden a vegyipari dolgozók szakszervezetének székházában be-
fejeződött a vegyipari szakmunkástanulók országos kémia-versenye.
több mint kétezer szakmunkástanuló közül a legjobbak vetélkedtek
budapesti, kazincbarcikai, tiszavasvári, füzfdi, komáromi, Lenin-
városi és ajkai iskolák képviselőiben. a népgazdaság legdinami-
kusabban fejlődő iparágának a vegyiparnak jövője szakmunkásai
mérték össze elméleti felkészültségüket, azok, akiknek egyre bo-
nyolultabb technológiákkal kell majd dolgozniuk. ezt a versenyt
immár harmadik éve rendezik meg a vegyipari dolgozók szakszerve-
zete és a mezőipari minisztérium támogatásával a szakemberek szé-
leskörű érdeklődése mellett.

tóth imre, a vegyipari dolgozók szakszervezetének titkára ad-
ta át a díjakat. első helyezést dobos gábor és papp lászló ért el,
mindketten a 6-os számú róza richárd szakmunkásképző intézet ta-
nulói./mti/

--

ö

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb 60. sz. hír /budapestre érkezett a sepsiszentgyörgyi../
második bekezdésének második sorában a név helyesen:

péterffy lajos

a harmadik sorban a név:

csergőffy lászló

/mti/

bb. 64. halálos gázolás

gk/e la

1973. március 20.

törökbálint határában az autópályán akart átmenni csitári
istván 72 éves budapesti nyugdíjas. egy teherautó halálra gá-
zolta. /mti/

19.40/e

- 40 -

NA 2000

bb. 65 . egyórás forgalmi zavar a 75-ös és a 79-es trolibusz vo-
zalton

1 nspá/11 la

Kedden délelőtt csaknem egyórás forgalmi zavart okozott a 75-
ös és a 79-es trolibusz járatokban egy tehergépkocsi, amely ma-
gas rakományával leszakította a dózsa györgy uti aluljáróban elhe-
lyezett felsővezetékeket. a közlekedési vállalat a kiesett járatok-
kat autóbuszokkal pótolta./mti/

--

bb. 66. belföldi szerkesztőség hireink jegyzéke 18 órától zárásig

11 la

57. összeül az országgyűlés
58. losonczy pál látogatása
59. robbanás
60. sepsiszentgyörgyi színhz
61. időjárás
62. kémia verseny
63. tanácskozás a kisz honvédelmi munkájáról
64. halálos gázolás
65. forgalmi zavar
66. hírjegyzék
/mti/

--

- v é g e -

20.40/11

2045

- 41 -

főszerkesztő: burján sándor
ügyeletos szerkesztő: koncz antal
szerkesztők: halasi györgy
lakatos erzsébet